
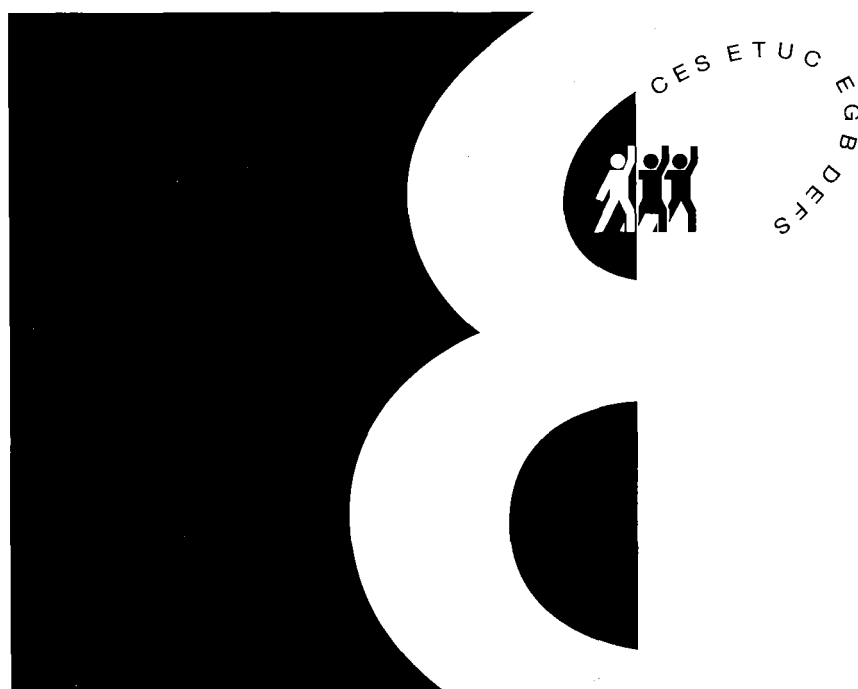
Virksomhetsberetningen

1991/94

BRUSSEL, 9.-12. MAI 1995

Confédération Européenne des Syndicats
Europäischer Gewerkschaftsbund
European Trade Union Confederation
Den Europeiske Faglige Samorganisasjon

13.06.3.9-02390[8]

FORORD	1
I- FOR ET MER EFFEKTIVT DEFS	3
1- Medlemskap	4
2- Vedtektsfestede organer	6
3- Europeiske bransjekomiteer	7
4- Aksjonsdagen 2. april 1993	7
5- Fagforeningspressen og informasjon	8
6- Bestemte grupper	8
a) EUROCADRES	9
b) FERPA	9
c) DEFSs ungdomsarbeid	10
7- Institutter tilknyttet DEFS	11
8- Forbindelsene med institusjonene	12
a) Europaparlamentet	12
b) Den Økonomiske og Sosiale komite	12
9- Samarbeid med andre faglige organisasjoner	13
II- SOSIALPOLITIKK	15
1- Sosiallovgivning	16
2- Den Sosiale dialog og forbindelsene med arbeidsgiverne	17
3- Sosial eksklusjon	19
4- Europarådets Sosialcharter	20
5- ILO	21
III- ØKONOMISK POLITIKK	22
1- Forslag til vekst og sysselsetting	23
2- Skattepolitikk	25
3- Miljø	26
4- Energi	27
5- Forskningspolitikk	28
6- Industripolitikk	28
7- Internasjonal handel og sosialklausuler	29

IV-	SYSSELSETTINGSPOLITIKK	31
1-	Aktiv arbeidsmarkedspolitikk	32
2-	Opplæring	33
3-	CEDEFOP	35
V-	ØKONOMISK OG SOSIAL SAMHØRIGHET	37
1-	Strukturfondene og regionalpolitikk	38
2-	Sosialfondet	39
3-	Interregionale faglige råd	39
VI-	DEMOKRATISERING AV ØKONOMIEN	
	ARBEIDS- OG LEVEKÅR	41
1-	Europeiske bedriftsutvalg	42
2-	Helse og sikkerhet	44
3-	Den Europeiske stiftelsen for forbedring av leve- og arbeidskår	45
4-	Forbrukere	46
VII-	POLITIKK MOT DISKRIMINERING	48
1-	Kjønn og likestilling	49
2-	Kvinner og fagbevegelsen	50
3-	Vandrearbeideres og minoriteters rettigheter Kampen mot rasisme	50
VIII-	ET STØRRE EUROPA	52
1-	Forbindelsene med landene i Mellom- og Øst-Europa	53
2-	Europeisk Faglig Forum	54
3-	Tidligere Jugoslavia	54
4-	De sydlige land	55

VEDLEGG

*****

FORORD

I tidsrommet etter den 7. vedtektsfestede kongress måtte DEFS utvikle sin virksomhet under ytterst vanskelige politiske og sosiale forhold i Europa.

Perioden var dominert av økonomisk krise, rekkordhøy arbeidsløshet, valutauro og ikke minst utviklingene for Maastricht-traktaten. Alt dette har ført til negative konsekvenser for samlingsprosjektet i Europa som har tapt noe av sin troverdighet hos arbeidstakerne og borgerne.

Den Europeiske Union - selv om den klarte å bevare sin tiltrekningskraft - tilslutningen av Østerrike, Finland og Sverige; europeiske assosieringsavtaler med seks land i Mellom- og Øst-Europa - var den ikke i stand til å virkeliggjøre en aktiv sysselsettingspolitikk, eller løse problemet med det sosiale underskudd.

Til tross for nytenkning i en rekke av Kommisjonens handlingsplaner - hvorav den viktigste er Hvitboken av Jacques Delors - ble Unionens utvikling i vidt omfang bestemt av de dominerende tendensene i medlemstatene, regjeringenes politiske tenkning, som ofte fikk overtaket over den felleseuropeiske strategi som er selve kjernen i Unionen.

En vidtspennende konfrontasjon fant sted omkring den "europeiske sosiale modell". Konservativt krefter og arbeidsgiversiden generelt førte en offensiv på alle nivåer for å sette spørsmålsteget ved oppnådde sosiale goder i konkurransekraftens navn. Reaksjonene fra fagbevegelsen, inkludert på europeisk plan, gjorde det mulig ikke bare å begrense skadene, men også til å frembringe mindre fordomsorienterte standpunkt. Selv om spillet ennå ikke er vunnet, må det konstateres at det er stadig flere røster som, i likhet med DEFS, støtter den europeiske sosiale modell, som er en pilar i det demokratiske system og som en ikke uten videre kan røre ved. Denne modellen er langt fra et hinder, men en fordel for fornyelse og utvikling av europeisk økonomi. På den annen side har fagbevegelsen bevist sin vilje til å forhandle fram nødvendige reformer for å tilpasse den til endringene i våre samfunn idet dens verdier og fundament bevarer.

Nærværende rapport gir oversikt over DEFSs virksomhet i tidsrommet mellom den 7. kongress og til utgangen av 1994. Det er Kongressen som skal gi sin vurdering.

Enkelte elementer bør likevel fremheves:

Avtalen mellom DEFS/UNICE/CEEP av 31. oktober 1991 som er inkludert i Maastricht-traktatens Sosiale protokoll, undertegnet av elleve medlemstater, og som åpner mulighet for å føre forhandlinger om et Sosialt Europa; direktivet om konsernfaglig samarbeid; de siste vedtak på Essen-toppmøtet angående sysselsetting, nærmere bestemt mulighet, takket være

opprettelsen av et "multilateralt overvåkingsorgan" med deltakelse av partene i arbeidslivet, å plassere sysselsetting sentralt i strategien for økonomisk konvergens.

Det dreier seg om en ny potensial som må utnyttes for å styrke DEFSs rolle som sosial aktør på europeisk plan i sin dimensjon på tvers av forbundsområdene og på bransjeplan gjennom bransjekomiteene og således øke dens representasjonsstyrke og forhandlingsstyrke.

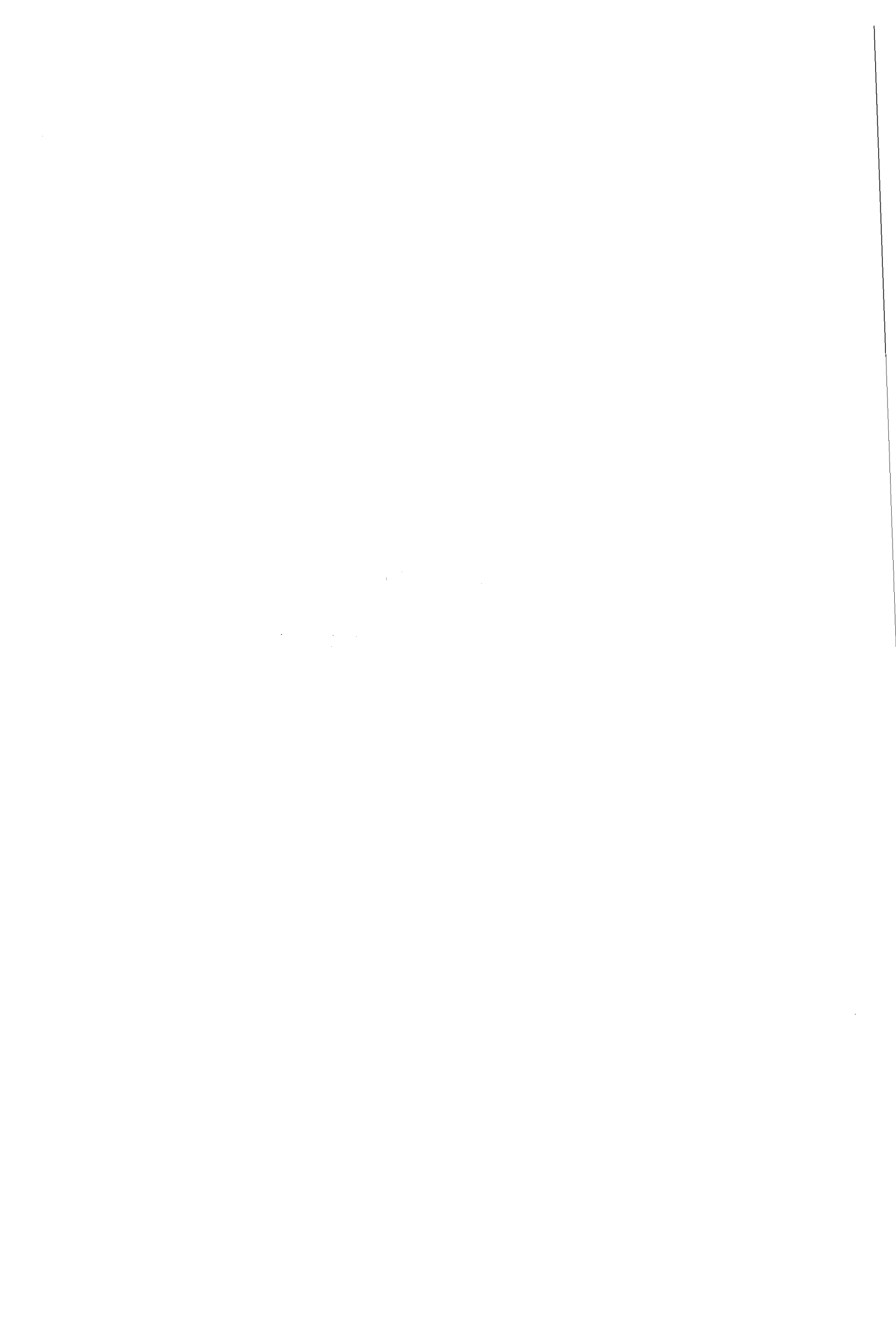

Emilio GABAGLIO
Generalsekretær

KAPITTEL I

For et mer effektivt DEFS

Den 7. vedtektsfestede Kongress godkjente rapporten "For et mer effektivt DEFS" med målet å gjøre DEFS til en reell faglig hovedsammenslutning på europeisk plan. Denne ambisjonen, som vil ta tid for å bli realisert, har stadig ansporet DEFSs virksomhet i de senere år og dannet grunnlag for tiltak for å styrke DEFSs representasjon overfor institusjonene og europeiske arbeidsgiverorganisasjoner.

Retningslinjene i denne rapporten er blitt fulgt opp i en lang rekke vedtak og tiltak for å gjøre Samorganisasjonens virksomhet mer effektiv som det flere ganger blir referert til på de etterfølgende sider.

1- MEDLEMSKAP

Siden den 7. vedtektsfestede Kongress har Den Europeiske Faglige Samorganisasjon stadig mer styrket sin posisjon.

Pr. 31. desember 1994 besto DEFS av 47 nasjonale lands- og funksjonærorganisasjoner i 22 land (derav 33 samorganisasjoner i den Europeiske Unions femten medlemsland) og 15 europeiske bransjekomiteer. Da Luxembourg-kongressen fant sted i 1991 hadde DEFS 40 medlemsorganisasjoner. Det er ingen endringer i bransjekomiteene.

Det er opptatt 8 nye medlemmer. AKAVA (Finland), AC (Danmark), CSdL og CDSL (San Marino), VSA (Sveits), MHP (Nederland), STTK (Finland), CGTP-IN (Portugal), mens TVK (Finland) trådte ut som medlem da organisasjonen ble oppløst. Tilslutning av de fem førstnevnte organisasjonene ble ratifisert av den 7. Kongress. Opptakingen av MHP, STTK og CGTP-IN skal, i samsvar med statuttene, ratifiseres av den 8. Kongress.

I kongressperioden ble en ny europeisk bransjekomite tatt opp som medlem: Europeisk gruvearbeiderforbund (FME). Medlemskapet skal godkjennes av den 8. kongress. Da Forbindelsesutvalget i Frie gruve- og metallarbeiderforbund i Det Europeiske Fellesskap ble oppløst, ble funksjonene overtatt av en felleskomite for det Europeiske gruvearbeiderforbund og det Europeiske metallarbeiderforbund kalt "Montana-utvalget".

EGAKUs (kunst og underholdning) medlemskap ble overført til den europeiske regionalorganisasjonen av ISETU-FISTAV etter sammenslåing av disse to forbundene på internasjonalt plan.

Tallet på betalende medlemmer i DEFS økte fra 42 693 576 i 1991 til 46 089 304 ved utgangen av 1994.

I sin meddelelse til Minsterrådet om anvendelsen av EU-traktatens Sosiale protokoll anerkjenner Kommissjonen DEFS som eneste organisasjon som representant for arbeidstakernes fellesinteresser. Denne anerkjennelsen omfatter tilsluttede bransjekomiteer i deres respektive sektor.

Ved utgangen av 1991 ble følgende organisasjoner innvilget observatørstatus: Solidarnosc (Polen) og den tsjekkiske faglige samorganisasjon CS-KOS (etter stiftelsen av den Tsjekkiske Republikk og den Slovakiske Republikk ble organisasjonens observatørstatus overført til organisasjonene som overtok etter CS-KOS, hhv. CM-KOS og KOZ-SR. I desember 1993 ble følgende organisasjoner innvilget observatørstatus: MSzOSz, LIGA og MOSz (Ungarn); CITUB og PODKREPA (Bulgaria); CNSLR - FRATIA og CARTEL ALFA (Romania). I desember 1994 besluttet Styret midlertidig suspensjon av CNSLR-FRATIA's observatørstatus. Disse beslutningene skal legges fram til godkjenning på den 8. vedtektsfestede Kongress.

2- VEDTEKTSFESTEDE ORGANER

Styreorganene i Den Europeiske Faglige Samorganisasjon virket i samsvar med den nye konfigurasjonen som ble fastsatt ved statuttendringene vedtatt av den vedtektsfestede Kongress i Luxembourg.

I kongressperioden holdt Styret 15 møter og Styringskomiteen 27 møter.

Norman WILLIS, som ble valgt til leder av den 7. Kongress, gikk av med pensjon og forlot posten som generalsekretær i TUC . Leder i ÖGB, Friedrich VERZETNITSCH, ble valgt av Styret til ny leder i DEFS i desember 1993.

DEFSs Sekretariat har følgende sammensetning:

Emilio GABAGLIO	Generalsekretær;
Markku JÄÄSKELÄINEN	Stedfortredende generalsekretær, ansvarlig for eksterne forbindelser;
Jean LAPEYRE	Stedfortredende generalsekretær, ansvarlig for sosialpolitikk og den Sosiale dialog;
Peter COLDRICK	Konfederal sekretær, ansvarlig for økonomisk politikk;
Béatrice HERTOGS	Konfederal sekretær, ansvarlig for regionalpolitikk og likestillingspolitikk;
Willy BUSCHAK	Konfederal sekretær, ansvarlig for arbeidsmiljø og demokratisering av økonomien;
Maria Helena ANDRE	Konfederal sekretær, ansvarlig for sysselsetting og opplæring.

Styrets og Styringskomiteens forhandlinger og vedtak, samt Sekretariatets virksomhet, ble utviklet og bistått av faste komiteer på følgende felt: økonomisk politikk, sosialpolitikk, kollektivforhandlinger, internasjonal politikk, arbeidsmiljø, regionalpolitikk, sysselsetting og opplæring.

Følgende arbeidsgrupper, med mer begrensede oppgaver, hadde mer eller mindre kontinuerlig virksomhet: miljø, energi, innvandring og rasisme, demokratisering av økonomien.

Kvinnekomiteen inntar en spesiell stilling. Den er et vedtektsfestet organ og består av delegater fra samtlige medlemsorganisasjoner. Den sender sin egen delegasjon til DEFSs kongress og er representert i Styret og Styringskomiteen. Kvinnekomiteens virksomhet er beskrevet i kapittel VII.

3- *EUROPEISKE BRANSJEKOMITEER*

Bransjekomiteenes rolle i den Europeiske Faglige samorganisasjon ble radikalt endret av den 7. Kongress. Bransjekomiteene er ikke lenger "anerkjente" organisasjoner, men fullverdige medlemmer med samme rettigheter som nasjonale lands- og funksjonærorganisasjoner (eneste unntak: stemmerett i finanssaker og når det gjelder søknader om medlemskap).

Siden da har bransjekomiteene utøvet sin nye rolle i DEFSs vedtektsfestede organer og i styreorganene (Styringskomiteen og Styret, faste komiteer, instituttens forvaltningsutvalg).

Denne prosessen vil bli supplert på den 8. Kongress hvor bransjekomiteene vil delta i større omfang enn tidligere (unntatt i finanssaker og når det gjelder søknader om medlemskap). I mellomtiden er også samarbeidet, innenfor rammene av Samorganisasjonen, på det faglige politiske området utvidet, noe som styrker den europeiske fagbevegelse generelt.

Styret vedtok i oktober 1993 et orienteringsdokument om forbindelsene med bransjekomiteene. Det konkluderes med at fremtidsplanene som ble definert av den 7. kongress skal følges og utdypes, og at bransjekomiteene skal beholde sine rettigheter og ansvarsfelt, slik at DEFS blir en enda mer representativ, enhetlig og effektiv organisasjon, særlig med sikte på de nye mulighetene som åpnes innenfor den Sosiale dialog og kollektivforhandlinger på europeisk plan.

4- *AKSJONSDAGEN 2. APRIL 1993*

DEFS markerte seg kraftig på sin Aksjonsdag 2. april 1993. Manifestasjonen ble en stor suksess. For første gang klarte DEFS å mobilisere hele den europeiske fagbevegelse på samme tidspunkt og om de samme krav. DEFS beviste dermed sin representasjonsstyrke og bredde. Også enkelte fagorganisasjoner som ikke er tilsluttet DEFS deltok i aksjonen.

Mobiliseringen av arbeidstakerne varierte fra land til land på forskjellig vis (streik, arbeidsstans, demonstrasjoner, møter, forsamlinger på arbeidsplassen, forsamling av delegater, osv..). Deltakelsen var større i land hvor det allerede var planlagt aksjoner på nasjonalt plan (generalstreik i Italia, punktstreik eller streik på sektorplan eller regionalt plan i Spania, Storbritannia, Portugal, Hellas). I en rekke land ble aksjonen desentralisert i et titalls demonstrasjoner i regioner (Italia, Spania); i andre land ble det gjennomført mer nasjonalt pregede manifestasjoner (Strasbourg, Lisboa, Athen).

Demonstrasjonen i Maastricht ble organisert sammen av de belgiske, nederlandske og tyske medlemsorganisasjonene. I Brussel organiserte DEFS, med deltakelse av de belgiske medlemsorganisasjonene og fagorganisasjonen for ansatte i europeiske institusjoner, en demonstrasjon foran de europeiske institusjonene (Parlamentet, Kommisjonen, Rådet), den britiske representasjonen og UNICE.

I andre land (Østerrike, Finland, Sverige, Island, Irland, Luxembourg, Tyrkia, Kypros, San Marino, Litauen, den Tsjekiske republikk, den Slovakiske republikk, Ungarn, Bulgaria), ble det organisert folkemøter og forsamlinger av delegater fra bedrifter. En rekke europeiske bransjekomiteer deltok også i aksjonsdagen.

Alt i alt fant det sted minst 150 omfattende arrangementer den 2. april. Det blir anslått at en million kvinnelige og mannlige arbeidstakere deltok i demonstrasjonene.

Aksjonen ga også anledning til å lansere en omfattende informasjons- og mobiliseringskampanje for DEFSs krav på felt som sysselsetting og sosiale rettigheter. Støtt materialet, som ble utferdiget av Sekretariatet, fant bred anvendelse.

Flere hundre tusen plakater og millioner flygeblad ble trykt.

Aksjonsdagen fikk sterk gjenklang i europeiske massemedier, hos politikere, regjeringer og arbeidsgivere.

5- FAGFORENINGSPRESSEN OG INFORMASJON

Sekretariatet anstrengte seg særlig gjennom sin presseavdeling å få bredest mulig dekning av DEFSs virksomhet i massemediene.

Når det gjelder fagforeningspressen ble det holdt elleve seminarer for redaktørene for medlemsorganisasjonenes publikasjoner (tre i Brussel, de andre i Leipzig, Amsterdam, Luxembourg, Lisboa, London, København, Athen og Berlin). Alle disse seminarene, hvorav to for journalister fra fagforeningspressen i landene i Mellom- og Øst-Europa, ble organisert med støtte fra Europa-Kommisjonen.

I desember 1994 delte DEFS for første gang ut sin journalistpris til fagforeningspressen for artikler om "et Sosialt Europa". Mer enn førti journalister deltok.

Det blir gjort stadig flere henvendelser til dagspressen og radio/TV, særlig i forbindelse med de viktigste begivenheter i DEFSs virksomhet i Brussel og i en rekke hovedsteder, og det er oppnådd betydelige resultater. Massemediene vier DEFS stadig større oppmerksomhet.

Presseavdelingen utgir hver uke en bulletin (Report) og en månedsoversikt over artikler i europeisk presse som omhandler DEFS. Det ble realisert et videoopptak av aksjonsdagen den 2. april 1993 samt annet informasjonsmateriale og dokumentasjon.

6- BESTEMTE GRUPPER

DEFS virksomhet omfatter også en rekke spesifikke grupper. Siden den 7. kongress har det skjedd følgende: opprettelse av et "Råd for europeiske funksjonærer" (forkortelse : EUROCADRES) og Samordningsutvalget for pensjonerte arbeidstakere ble omformet til Europeisk forbund for pensjonister og eldre (FERPA)

a) EUROCADRES

Styret vedtok i desember 1992 å opprette en struktur for å synliggjøre medvirkningen av ledende funksjonærer i DEFSS organisasjoner, og dermed gi dem et eget instrument for å fremføre sine synspunkt og for intervensjon på europeisk plan. Denne muligheten ble skapt etter overenskomst med EURO-FIET.

EUROCADRES ble konstituert i Luxembourg i februar 1993. Selv om starten for representasjon av ledende funksjonærer ble tilrettelagt av EURO-FIET, ble EUROCADRES gradvis utvidet med tilslutning av andre bransjekomiteer og nasjonale organisasjoner.

På sin andre generalforsamling i november 1994, oppga EUROCADRES at den representerer mer enn fire millioner ledende funksjonærer.

Kommisjonen på sin side har i sin meddelelse om anvendelsen av den Sosiale protokoll, anerkjent organisasjonene EUROCADRES, som en kategori i partene i arbeidslivet, og det Europeiske forbund for ledende funksjonærer (CEC).

Siden stiftelsen har EUROCADRES avholdt to europeiske konferanser og avgitt uttalelse til en rekke spørsmål angående ledende funksjonærer: sysselsetting, mobilitet, kvalifikasjoner, ordninger for tilleggspensjon, likebehandling, osv.. Den har rettet flere henvendelser til Kommisjonen og virket særlig aktiv i utarbeidelsen av resolusjonen av 1993 om ledende funksjonærers situasjon i Europa som ble vedtatt av Europaparlamentet.

b) FERPA

Den voksende betydning av pensjonistene som samfunnsgruppe og behovet for å styrke sin faglige struktur på europeisk plan førte til at Styret besluttet å omforme Forbindelsesutvalget, som eksisterte siden 1988, til Europeisk forbund for pensjonister og eldre mennesker.

FERPAs konstituerende kongress fant sted i Madrid i 1993. FERPA består i dag av 30 organisasjoner i 17 land med seks millioner betalende medlemmer, men har enda flere tilhengere gjennom andre strukturer som deltar i forbundets virksomhet, men som ennå ikke er medlemmer.

FERPA har spilt en viktig rolle i utarbeidelsen av Ministerrådets anbefalinger om minsteinntekt og tilpassing av målsettingene om sosialt vern såvel som i forbindelse med andre initiativer av Europaparlamentet eller den Økonomiske og Sosiale Komite.

Det Europeiske charter, redigert av FERPA, som fastlegger pensjonisters og eldres rettigheter, tjener ofte som referanse i europeiske debatter. FERPA deltok aktivt i det Europeiske år for eldre mennesker og solidaritet mellom generasjonene (1993) og innehar for øyeblikket formanskapet i Forbindelseskomiteen som ble opprettet av Kommisjonen.

c) *DEFSs UGDOMSARBEID*

I kongressperioden gjennomførte DEFSs Ungdomsgruppe to viktige mobiliseringskampanjer: Ungdomstoget, sommeren 1992 og aksjonen mot rasisme, våren 1994.

120 unge fagorganiserte deltok i Ungdomstoget som startet i Amsterdam, krysset Belgia, Frankrike, Spania, Italia, Østerrike, Tsjekkoslovakia, Tyskland, Polen, Danmark - fram til Göteborg i Sverige. På hvert stoppested ble det gjennomført aktiviteter omkring kravene i Ungdomschartret, med fokussering av unge mannlige og kvinnelige arbeidsakere. Det ble publisert et eget blad. Denne aksjonen førte til bevisstgjøring av tusentalls unge i de forskjellige land om et Sosialt Europa.

Kampanjen mot rasisme og fremmedhat var konsentrert om et praktisk initiativ - å fjerne rasistiske tegn på vegger og monumenter i europeiske byer - og ble realisert med forskjellige resultater i en rekke land. Massemediene ga bred dekning av kampanjen som ble støttet av omfattende reklamemateriell: video, plakater, brosjyrer, klistremerker.

DEFSs Ungdomsgruppe fortsatte sin skoleringsvirksomhet, i første rekke takket være støtte fra Europarådet og den Europeiske Union. 17 skoleringsseminarer, som samlet 540 unge fagorganiserte menn og kvinner, ble organisert i første rekke i Ungdomssentret i Strasbourg, dernest i Prag, Bratislava, Sopron (Ungarn), Vigo (Spania) og Tunis.

DEFSs Ungdomsgruppe medvirket i DEFSs initiativer angående sysselsetting og yrkesopplæring samt i forbindelse med utformingen av EU-direktivet om beskyttelse av unge på arbeidsplassen.

DEFSs Ungdomsgruppes generalforsamling ble holdt i Roma, mars 1993, og konferansen for ungdomsansvarlige i Athen i juli 1994. Styringskomiteen ledet virksomheten i samordning med DEFS-sekretariatet og sørget for at organisasjonen var representert i Europarådets rådgivende komite og i Ungdomsforum.

Siden høsten 1993 blir det utgitt et tidsskrift "Onion" fire ganger i året som er rettet direkte til de om lag to tusen unge fagorganiserte i Europa.

7- *INSTITUTTER TILKNYTTET DEFS*

Til hjelp i sitt arbeid har Den Europeiske Faglige Samorganisasjon opprettet organer for forskning, opplæring av tillitsvalgte, arbeidsmiljø. Det Europeiske Faglige Institutt (DEFI), Den Europeiske Faglige Skole (DEFSK), Det Europeiske Faglige Tekniske Byrå for Helse og Sikkerhet (TUTB), organisasjonen for opplæring av tillitsvalgte i innføring av ny teknologi (AFETT). Virksomhetsberetningen fra de fire instituttene utgjør vedlegg til nærværende rapport.

Etter den 7. Kongress har Styret flere ganger drøftet instituttene mandat og arbeidsmåter. Etter anbefaling fra en utredningsgruppe vedtok Styret i oktober 1994 nye retningslinjer for forskningsarbeidet og opplæring av tillitsvalgte.

Når det gjelder forskning ble det lagt vekt på nødvendigheten å styrke DEFIs profil som forskningsorgan, rette instituttets arbeid bedre inn mot de prioriterte akser i samsvar med fagbevegelsens strategiske målsettinger på europeisk plan, utvide forbindelsene og samarbeid med universiteter og intellektuelle kretser i de forskjellige land som har tilknytning til fagbevegelsen. DEFIs virksomhet i den senere tid viser at disse retningslinjene begynner å bli konkretisert.

Når det gjelder skoleringsvirksomheten erkjenner Styret at dette er en strategisk ressurs i oppbyggingen av en reell fagbevegelse med europeisk dimensjon.

DEFSs virksomhet på dette området er ytterst viktig selv om den bare kan være et supplement til medlemsorganisasjonenes eget arbeid.

DEFSs bidrag er rettet inn mot to aspekter: europeisering av tillitsvalgtopplæring generelt ved å støtte opp om nasjonale tiltak (opplæring av undervisere på europeisk plan, pedagogisk materiale) og opplæring på europeisk plan av fagorganiserte som direkte er implisert i transnasjonalt arbeid (representasjon, sosialdialog, forhandlinger på tvers av forbundsområdene og på sektorplan, europeiske samarbeidsutvalg). DEFS ønsker med sin skoleringsvirksomhet å bidra til å skape en europeisk faglig kultur.

Styret erkjente behovet for å rasjonalisere, hhv. integrere sine to skoleringsstrukturer (DEFSK og AFETT), men la de beholde sine respektive fagområder og sikre nært samarbeid mellom de to strukturene.

AFETT, som gir tillitsvalgte opplæring i innføring av ny teknologi, nye produksjonsmetoder og arbeidsorganisering med sikte på utviklingen av den sosiale dialog og arbeidslivsrelasjoner skal i framtiden fungere som eget prosjekt innenfor rammen av Den Europeiske Faglige Skolen, idet den beholder sin nåværende rettslige profil. Styrets vedtak er ved å bli gjennomført.

8- **FORBINDELSENE MED INSTITUSJONENE**

Representasjonen overfor institusjonene og fagbevegelsens medvirkning i en rekke rådgivende organismer er en viktig del av Den Europeiske Faglige Samorganisasjons virksomhet. Målet er å øve innflytelse på vedtak og andre beslutninger i den Europeiske Union. Det er nærmest daglig kontakt med Kommisjonen og Ministerrådet.

Rapporten referer til de viktigste utviklinger på dette området og medvirkningen av fagbevegelsen i de ulike rådgivende instanser. Særlig har to institusjoner vært viktige for DEFS: Europaparlamentet og den Økonomiske og Sosiale komite.

a) **Europaparlamentet**

Det kunne noteres to viktige begivenheter for Europaparlamentet i kongressperioden. Maastricht-traktaten har styrket Parlamentets rolle - selv om den fortsatt er begrenset og ikke sterk nok - og Europavalgene i 1994 som forårsaket bred politisk debatt i Europa. Styret vedtok i mars 1994 en uttalelse for europavalgene med tittel "Mer Europa for mer solidaritet".

DEFS styrket sine kontakter med Europaparlamentet og med de to viktigste politiske gruppene i Parlamentet: den sosialistiske gruppen og den europeiske folkepartigruppen (den kristelig-demokratiske gruppe). Kontakten ble særlig styrket gjennom forbedring av arbeidsmåtene i Intergruppen Parlamentet/fagbevegelsen som holder møte i Strasbourg hver måned under plenarforsamlingen. Intergruppen gjorde det mulig å føre ytterst fruktbare diskusjoner om Parlamentets virksomhet, særlig når det gjelder sosialpolitikk og iverksettingen av det sosiale handlingsprogram med særlig vektlegging på saker som den europeiske fagbevegelse er opptatt av.

I legislaturperioden 1989 - 1994 ble Intergruppen skiftevis ledet av av Pierre CARNITI (den sosialistiske gruppen), Raf CHANTERIE (den europeiske folkepartigruppen) og Anna CATASTA (den sosialistiske gruppen).

Intergruppen består av et tjuetalls europeiske parlamentarikere fra de to viktigste gruppene (sosialister og kristelig-demokrater), men også av representanter for andre grupper (grønne, radikale, venstrekoalisjonen).

DEFS holdt to seminarer - i september 1991 og i november 1994 under plenarsesjonene i Parlamentet i Strasbourg for å gi de nasjonale organisasjonene og bransjeorganisasjonene bedre forståelse av Parlamentets arbeidsmåter og for å styrke båndene med parlamentarikerne og de politiske gruppene.

b) **Den Økonomiske og Sosiale Komite**

Traktaten gir den Økonomiske og Sosiale Komitee rådgivende funksjon på nær sagt samtlige politiske områder og aksjoner, men også med sin initiativrett er Komiteen et privilegert forum for partene i det økonomiske og sosiale liv.

DEFS understreket på ny den Økonomiske og sosiale Komites viktige rolle i en resolusjon som ble godkjent av Styret i mars 1994 hvor det ble vist til nødvendigheten av å styrke og utvikle Komiteens plass og rolle blant institusjonene under hensyntaken til, blant annet, opprettelsen av Regionenes komite.

DEFS mener at Komiteens hovedoppgave skal være å bidra til utformingen av europeisk lovgivning og skal derfor ha kapasitet til å påvirke, fra begynnelsen av, utformingen av denne lovgivningen. En avtale mellom institusjonene er nødvendig for å støtte Komiteens rådgivende funksjon og sikre at dens uttalelser blir tatt i betraktning.

DEFS krever allerede nå at traktatrevisjonen i 1996 følger opp Maastricht-traktatens første tiltak for å styrke Komiteens rolle og rådgivernes status.

Det skjedde fortsatt utvikling av forbindelsene mellom DEFS og Gruppe II (arbeidstakerne) i Komiteen, ledet av Tom JENKINS (TUC, Storbritannia) hvor rådgiverne fra DEFSs medlemsorganisasjoner fortsatt utgjør det store flertall.

9- SAMARBEID MED ANDRE FAGLIGE ORGANISASJONER

Den Europeiske Faglige Samorganisasjon videreførte sine tradisjonelle forbindelser med Nordens Faglige Samorganisasjon (NFS), den faglige rådgivende komite i OECD (TUAC), Frie Faglige Internasjonale (FFI) og Internasjonale for de kristne landsorganisasjoner (WCL).

Ved siden av den vanlige utvekslingen av informasjon og deltakelse i den enes eller andres viktigste aktiviteter ble samarbeidet utviklet i form av fellesinitiativer på en rekke områder.

DEFS deltok regelmessig i faglige initiativer fra TUAC i forbindelse med G7-toppmøtene. Det var konsultasjoner med FFI og WCL under forberedelsene av det sosiale toppmøtet i København i mars 1995. En erklæring fra DEFS, FFI, WCL om internasjonal handel og sosialklausuler ble avgitt i 1994. DEFS, FFI og WCL tok felles initiativer angående Bosnia-Hercegovina, inkludert deltakelse i 1. mai-markeringen i 1994 i Sarajevo.

Selv om DEFSs mandat er rettet inn mot Europa må Samorganisasjonen, som følge av den Europeiske Unions omfattende rolle og politikk, gripe inn på en rekke områder i Unionens internasjonale relasjoner for å sikre innflytelse og medvirkning av fagbevegelsen. Disse intervensjonene skjer alltid i samarbeid med FFI og WCL.

Dette gjelder særlig aktivitetene knyttet til den Europeiske Unions konvensjon AKS (Lomé) og konsultasjoner med arbeidslivets parter i forskjellige regioner i verden som har avtaler med den Europeiske Union, og som blir organisert av den Økonomiske og Sosiale Komite hvor DEFS spiller rollen som kontaktledd og koordinator.

I august 1994 organiserte DEFS, sammen med FFI, WCL og OATUU i Lusaka, Zambia, en konferanse som samlet faglige representanter fra 46 europeiske, afrikanske karibiske og stillehavsland for å vedta faglige standpunkt i forbindelse med revisjonen og omorganisering

av Lomé-konvensjonen. Sluttklæringen fra konferansen ble overtatt av Styret som faglig kravplattform overfor den Europeiske Union i bistands- og utviklingsarbeidet.

Middelhavet representerer av sosiale og politiske grunner en direkte interessesone for DEFS og dens medlemsorganisasjoner, som er viktigere i dag enn tidligere, på grunn av den forverrede situasjonen i Maghreb.

DEFSs tredje middelhavskonferanse ble holdt i Palermo i november 1992, med deltakelse av fagorganisasjoner fra en rekke tredjeland. FFI og WCL var også til stede. Konklusjonene av konferansen, særlig om behovet for en strategi for med-utvikling i regionen, kan betraktes som forløpere for vedtakene til Essen-toppmøtet i desember 1994 om etableringen av et nytt partnerskap Europa/Middelhavsland.

Siden siste kongress har DEFS utdypet og styrket forbindelsene med USTMA: et samarbeidsprogram ble vedtatt i september 1993 i Tunis. Dette programmet omfattet feltene som innvandring og opplæring, i første rekke av kvinner og unge fagorganiserte. I mars 1994 ble det avgitt en felleserklæring om rasisme.

KAPITTEL II

Sosialpolitikk

1- *SOSIALLOVGIVNING*

EUs Charter for grunnleggende sosiale rettigheter ble trappet opp gjennom det Sosiale handlingsprogrammet i 1991. 37 av programmets 49 forslag er blitt realisert, derav 14 direktiver. Av de femten prioriteringer i DEFSs forslag til sosialt handlingsprogram i 1989 er seks blitt realisert.

Nært samarbeid mellom DEFS og Europaparlamentet har ofte vært avgjørende for å oppnå resultater. Dette gjaldt særlig direktivet om europeiske bedriftsutvalg. Det må likevel understrekes at resultatene enkelte ganger har vært skuffende med hensyn til innholdet og de tallrike unntak som ble innrømmet Storbritannia når det gjelder de følsomme direktiver som beskyttelse av unge arbeidstakere eller arbeidstid. Det er fortsatt sterkt misforhold mellom økonomisk integrasjon og sosial integrasjon.

Konstatering av svakheter i det juridiske grunnlaget i sosialpolitikken i Traktaten fikk DEFS til å engasjere seg beslutsomt i revisjonen av Traktaten for utvidelse av kompetanseområdet og innføring av kvalifiserte flertallsvedtak for å få en raskest og sikrest mulig gjennomføring av sosialpolitikken. Denne kampen ble delvis kronet med suksess i Maastricht med den Sosiale protokoll og Sosiale avtale - som ble godkjent av elleve medlemstater etter den britiske regjeringens dogmatiske veto. Sosialpolitikk ble for første gang et reelt politisk tema.

Det var dessuten Sosialprotokollen som gjorde det mulig å vedta direktivet om europeiske bedriftsutvalg noe som vil gjøre det mulig å gjenoppta direktivene om foreldrepermisjon og deltidsarbeid som den britiske regjering på en utillatelig måte hindrer vedtak av i de tolv medlemstatenes prosedyrer.

To rettsgrunnlag for sosialpolitikken, som var en nødvendig overgang i desember 1991, kan bare være en midlertidig løsning fordi dette hverken er sunt eller riktig for samhørigheten i Unionen. DEFS går inn for at denne situasjonen opphører ved traktatrevisjonen ved at den Sosiale protokoll og Sosiale avtale og grunnleggende sosiale rettigheter innarbeides i Traktaten som på det tidspunkt vil gjelde for femten medlemstater. Tilslutningen av tre nye stater, når en tar i betraktning deres historiske bakgrunn og samfunnskultur, kan dessuten bare styrke gjennomføringen av Unionens sosiale dimensjon.

En må merke seg at det tyske formannskap har tatt igjen tanken om en sokkel av grunnleggende sosiale rettigheter i en resolusjon som ble vedtatt av elleve medlemstater på det europeiske Råd for sosiale saker 6. desember 1994.

Videre har DEFS konstant gått inn for at Hvitboken om vekst, konkurransevne og sysselsetting og Hvitboken om sosialpolitikk knyttes sammen og utfyller hverandre slik at sosialpolitiske forslag går hånd i hånd med den økonomiske utviklingen i Unionen og i medlemstatene.

I april 1993 ble det opprettet et DEFS juridisk nettverk for å gjøre den europeiske

fagbevegelsen i stand til å analysere Unionens lovforslag og problemene med gjennomføringen på nasjonalt plan. Dette juridiske nettverket er allerede blitt konsultert om en rekke forslag angående f.eks. "virksomhetsoverdragelser" og "vern mot individuell oppsigelse" og skal likeledes bidra til å identifisere problemene knyttet til europeiske kollektivforhandlinger.

2- DEN SOSIALE DIALOG OG FORBINDELSENE MED ARBEIDSGIVERNE

Den Sosiale dialog nådde "voksen alder" i forbindelse med traktatrevisjonen i 1991.

Arbeidslivets parter var for første gang i stand til å øve innflytelse på oppbyggingen av den Europeiske Union med sin avtale av 31. oktober 1991, som nærmest i sin helhet ble vedtatt av stats- og regjeringssjefene i Maastricht.

Unionstraktaten, hvis Sosiale avtale, godkjent av elleve medlemstater, gjør partene i arbeidslivet til reelle aktører i Unionens sosialpolitikk.

Til tross for alle anstrengelser fra DEFSs side var det ikke mulig å prøve ut kollektivforhandlinger på europeisk plan på grunn av UNICEs holdning som primært er innstilt på forhandlinger for å unngå europeisk lovgivning.

Bare den juridiske rekvalifiseringen av direktivforslaget om informasjon/konsultasjon på basis av den Sosiale avtale, gjorde det mulig å få UNICE til forhandlingsbordet.

Det er klart at et forsøk på å anvende den Sosiale avtale i dette spørsmålet ville skape problemer etter "historien" med dette direktivforslaget og viderebehandling av denne sak på institusjonelt plan.

En må derfor relativisere det mislykkede forhandlingsforsøket. Det avdekket organisasjonenes problemer angående forhandlingskapasitet, særlig gjelder dette UNICE. De britiske arbeidsgivernes holdning har satt spørsmålsteget ved enheten i UNICE, og dermed reproduisert "opting-out" - en situasjon som ble skapt av den britiske regjering - denne gang i arbeidslivsrelasjonene.

Det er åpenbart at DEFS har et visst forsprang på de europeiske arbeidsgiverne i sin vurdering og organisering av relasjonene i arbeidslivet på overnasjonalt plan og med sin kapasitet til å styre sin interne debatt. Siden det feilslåtte forsøket på å få i stand forhandlinger pågår det en viktig debatt innen UNICE som kan gi håp om videreutvikling av forhandlingene.

For DEFS utgjorde dokumentet som ble vedtatt av Styret i mars 1993 en viktig etappe i dette arbeidet. Det viktigste element var likevel Luxembourg-kongressens vedtak (1991) om integrering av europeiske bransjekomiteer.

Denne styrkede kapasitet under forsøket på å innlede forhandlinger avslører en modenhet hos DEFS som må videreutvikles.

Dette er grunnen til at drøftingene om forhandlingsvilkår på transnasjonalt plan som ble innledet i Styret i 1993 - og som igjen ble satt på dagsordenen for seminaret om "juridiske nettverk" 21. og 22. april 1994 - videreføres på grunnlag av oppnådde resultater fra preforhandlingene om konsernfaglig samarbeid og burde lede til revisjon av DEFSs statutter.

Det ville være ytterst farlig for arbeidslivets parters troverdighet om bestemmelsene i Traktatens Sosiale avtale ikke blir realisert.

DEFS har derfor fremmet nye forslag om gjenopptak av europeiske kollektivforhandlinger, særlig om en rammeavtale om yrkesopplæring. Et mindre toppmøte med Kommissjonens leder, Delors, og kommissærene Flynn og Roberti 8. november 1994 om yrkesopplæring innen rammen av Hvitboken, førte ikke til et slikt resultat, men åpnet gjennom Sosialfondets 4. målområde og ADAPT-programmet, muligheten for sterkere innflytelse fra arbeidslivets parter ved industriell omlegging.

Andre forhandlingstemaer i framtiden kunne være "foreldrepermisjon", for å kombinere yrkesliv og familieliv og "atypisk arbeid", særlig deltidsarbeid, fordi direktiver om disse temaer er blokkert og kunne godkjennes på basis av den Sosiale avtale vedtatt av elleve medlemstater.

Den ordinære virksomheten i Sosialdialogen skjer på regelmessige møter i Sosialdialogens komite, i gruppen "makro-økonomi" og i gruppen "utdanning/opplæring".

Makro-gruppen utarbeidet for toppmøtet i Sosialdialogen 3. juli 1992 en fellesuttalelse om "en ny samarbeidsstrategi for vekst og sysselsetting" som var et viktig bidrag overfor den Europeiske Union og stats- og regjeringssjefene.

Gruppen utdanning/opplæring vedtok mellom 1991 og 1994 tre felleserklæringer angående yrkeskvalifikasjoner og anerkjennelse av yrkeskvalifikasjoner, kvinner og yrkesopplæring, Unionens virksomhet og fremtidige rolle i utdannings-/opplæringssektoren, idet arbeidslivets parters rolle blir tatt i betraktning.

Gruppen skal foreta en ny gjennomgåelse av fellesuttalelsene om utdanning og yrkesopplæring med sikte på samordning og eventuell oppdatering i forhold til Hvitboken om vekst, konkurranseevne, sysselsetting. Dette kan skape grunnlag for behandling av andre aktuelle temaer. Etter denne gjennomgåelsen, uten hensyn til resultatet, skal Sosialdialogens komite beslutte hvordan dette skal følges opp.

Gruppen arbeider for tiden med en fellesuttalelse om "opplæring som redskap i kampen mot arbeidsløsheten og reintegrering av arbeidsledige i arbeidslivet.

En må særlig understreke iverksettingen av et støtteprogram i Sosialdialogen om videre- og etterutdanning (LEONARDO-programmet) som fastsetter at Kommissjonen skal hjelpe arbeidslivets parter til å gjøre framskritt i dialogen og forhandling om avtaler, til å utvikle fellesskapsbestemmelser om adgang til videre- og etterutdanning basert på fellesuttalelser og som også kan fremme arbeidet innenfor rammen av FORCE-programmet med kollektivforhandlinger om videre- og etterutdanning.

For å styrke Sosialdialogen må den utvides fra sentrale forhandlinger til andre plan, særlig til sektorplanet.

Bransjekomiteenes arbeid på dette området begynner å bære frukter, særlig i bygningssektoren (FETBB) hvor det ble vedtatt en fellesanbefaling om grensoverskridende arbeid; i renholdssektoren (EURO-FIET): en overenskomst om gjennomføring av arbeidstidsdirektivet; innenlandsskipsfart (Det europeiske transportforbund) står i forhandlinger om arbeidstid - denne sektoren er utelukket fra direktivet; offentlige tjenester (CSESP): det blir organisert seminarer av Kommisjonen med medlemstatenes ministre for offentlige tjenester. Kontakter blir utviklet i andre sektorer - sykehus og energiforsyning.

Forhandlingene om etablering av europeiske bransjekomiteer på frivillig grunnlag i påvente av direktivet om europeiske bransjekomiteer førte til at det i industrisektorer (EMF, FESCID, ECF-IUF, FETBB) ble utviklet forbindelser mellom fagbevegelsen og ledelsen i flere titalls multinasjonale konserner.

Med tanke på en langsiktig utvikling av Sosialdialogen blir det nødvendig å innføre instrumenter for gjensidighet i forholdet arbeidsgiver/arbeidstaker på nasjonalt og europeisk plan på mellomlang og lang sikt.

Derfor er DEFS/UNICE/CEEP, sammen med Kommisjonen og det Europeiske Universitetsinstitutt blitt enige om å opprette et "Europeisk senter for arbeidslivsrelasjoner" som kan gi skolerings tilbud til folk med ledende funksjoner i våre arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner.

3- SOSIAL EKSKLUSJON

Den skremmende utviklingen av fattigdom, marginalisering og sosial eksklusjon er en direkte utfordring for fagbevegelsen. Den Europeiske Faglige Samorganisasjon har i første rekke engasjert seg i å videreføre det arbeidet som er utført av medlemsorganisasjonene i kampen mot sosial eksklusjon og har opprettet et europeisk nettverk for å styrke denne aksjonen gjennom utveksling av erfaringer. Innenfor rammen av en kampanje, med hjelp fra Kommisjonen og med sikte på iverksetting av dette nettverket, ble det organisert to seminarer: i Napoli november 1993 og i Liverpool mai 1994. Det blir nå utarbeidet et dokument med en global oversikt over medlemsorganisasjonenes initiativer og erfaringer. Styret har konkretisert DEFSs politiske engasjement i kampen mot sosial eksklusjon gjennom en resolusjon med tittelen "For et Europa uten sosial eksklusjon", som ble vedtatt i juni 1994.

Videre har DEFS fulgt utviklingen av partnerskap med de frivillige organisasjonene (ONG) som har engasjert seg i kampen mot sosial eksklusjon og fattigdom og særlig i det europeiske organisasjonsnettverk for kampen mot fattigdom (REALP), ATD Quart-Monde, og den europeiske konføderasjonen av familieorganisasjoner (COFACE) for å bygge bro mellom bedriftenes interne og eksterne realiteter og bidra til utvikling av programmer for integrering og reintegrering i arbeidslivet fordi arbeidsløsheten er hovedårsaken til sosial eksklusjon.

Videre har DEFS bedt de europeiske institusjonene om å styrke Unionens politikk på dette området. DEFS hadde særlig positiv innflytelse på Europaparlamentets resolusjon av oktober 1993 og rettet henstilling til det tyske formannskap om å oppheve sperringen av det 4. europeiske program mot fattigdom. DEFSs rolle som aktør i kampen mot sosial eksklusjon og fattigdom ble bragt til uttrykk på EF-toppmøtene som ble holdt i Kommisjonens regi i juni 1993 i København og i juni 1994 i Brussel.

Videre var DEFS representert i det Europeiske forum for funksjonshemmede og i arbeidsgruppen om sysselsetting av funksjonshemmede.

Et stort arbeid ble realisert på et seminar som DEFS holdt i London i november 1993 og som samlet tallrike fagforeningsfolk og representanter for frivillige organisasjoner som forsvarer funksjonshemmedes rettigheter.

En erklæring som ble utarbeidet på denne konferansen for den Internasjonale dag for funksjonshemmede 3. desember 1993 ble vedtatt av Styret og lagt fram denne dagen.

DEFS planlegger et nytt seminar for å fastlegge adferdsregler ved sysselsetting av funksjonshemmede og som kunne tas opp til drøfting med arbeidsgiverne innenfor rammen av Sosialdialogen.

4- EUROPARÅDETS SOSIALCHARTER

Utvidelsen av Europarådet til land i Mellom- og Øst-Europa styrker betydningen av Europarådets instrumenter: den Europeiske menneskerettskommisjon; Sosialchartret; Konvensjonen om sosial trygghet.

DEFSs anmodning om at det gjøres referanse til Europarådets konvensjoner i slutterklæringen fra toppmøtet av stats- og regjeringssjefene i Wien, oktober 1993, ble imøtekommet.

Gjenoppliving av Sosialchartret ved å styrke dets funksjonsmåte, overvåkingsprosedyrer og innhold var den viktigste punkt i kongressperioden. DEFS, som i lang tid har pledert for styrking av Sosialchartret, ble knyttet til arbeidsgruppen som ble opprettet og engasjerte seg fullt ut i å få dette til å lykkes.

Dette arbeidet ble realisert gjennom fastlegging av prosedyreregler for kollektive klager i en tilleggsprotokoll til Chartret som nå blir gjennomgått av Ministerkomiteen, men som fortsatt støter på store hindere. Derfor ba DEFS sine organisasjoner om sterkere intervensjon overfor de aktuelle regjeringer for å oppnå denne tilleggsprotokollen som er nødvendig for å gi Sosialchartret troverdighet og gjøre det effektivt.

Et forslag om revisjon av Chartret for å forbedre innholdet ble også utarbeidet og er lagt fram i Ministerkomiteen til godkjenning, men også dette forslaget støter på motstand.

I juni 1993 vedtok Styret en resolusjon og en handlingsplan for Europarådets Sosialcharter.

Europarådets mellomstatlige karakter tillater ikke tilstrekkelig involvering av partene i arbeidslivet. Det kunne likevel konstateres forbedring gjennom innføring av en høringsprosedyre i forbindelse med ministerkonferanser om sosialpolitiske temaer. DEFS medvirker i forbindelseskomiteen mellom Ministerkomiteen og partene i arbeidslivet som gjennomgår Europarådets årlige arbeidsplan.

5- *ILO*

ILO-standardene er en grunnleggende referanse for sosial framgang, inkludert for landene i den Europeiske Union. DEFS har beklaget at Kommisjonen enkelte ganger glemmer denne referansen ved utviklingen av sine egne standarder slik det var tilfelle med forslaget om beskyttelse av unge på arbeidsplassen.

DEFS har bedt Kommisjonen om at den henstiller til medlemstatene å ratifiserer ILO-konvensjonene, særlig etter uttalelsen fra Europa-domstolen, konvensjon nr. 170 om helsefarlige stoffer.

I denne forbindelse ble det foretatt en klargjøring av forholdet mellom de Europeiske Union og ILO. Dette ledet DEFS, i samarbeid med de europeiske medlemmer av arbeidstakergruppen i ILOs forvaltningsutvalg, å avgi en fellesuttalelse.

Styret vedtok i juni 1994 en resolusjon i forbindelse med ILOs 75-årsjubileum for å understreke institusjonens betydning og eksemplariske karakter.

Videre har DEFS bedt Kommisjonen om å fremme ILOs rolle i forberedelsene og oppfølgingen av det sosiale verdenstoppmøte i København i mars 1995.

KAPITTEL III
Økonomisk politikk

1- FORSLAG TIL VEKST OG SYSSELSETTING

Kongressperioden har vært dominert av økonomisk nedgang og økende arbeidsløshet. Styret har gjentatte ganger gitt uttrykk for Den Europeiske Faglige Samorganisasjons bekymring og dens krav angående vekst og sysselsetting.

I 1991 ble denne situasjonen ikke evaluert riktig i offisielle kretser. Ved innledningen av første fase av ØMU, i begynnelsen av året, og interregjeringskonferansen i Maastricht ved begynnelsen av samme år, var det offisielle syn at den økonomiske oppgangen ville raskt inntreffe. Oppmerksomheten ble i stedet fokusert på kamp mot inflasjonen og reduksjon av budsjettunderskuddene gjennom innføring av nominelle konvergensprogrammer i medlemstatene. DEFS advarte mot at overdrevet press på monetærpolitikken på bekostning av økonomisk politikk og skatte- og avgiftspolitikken ville forverre den økonomiske situasjonen. For å bruke det språket som ble vanlig så måtte en arbeide for konvergens i form av vekst, sysselsetting og investering, og ikke bare nominell konvergens.

DEFS gikk inn for en ny samarbeidsstrategi for vekst og sysselsetting. Et viktig skritt ble tatt da de europeiske arbeidsgiverorganisasjonene (UNICE og CEEP) sluttet seg til DEFSs og støttet opp om initiativ til en slik strategi på sosialdialogtoppmøtet i juli 1992.

Kommisjonen, som brukte denne fellesuttalelsen som støtteargument, lyktes i desember 1992 å få EF-toppmøtet i Edinburgh i desember 1992 til å ta opp problemet om den voksende arbeidsløshet direkte - det britiske formannskapet hadde nektet å drøfte dette spørsmålet på EF-toppmøtet i Birmingham i oktober - med det resultat at det ble vedtatt et "europeisk vekstinitiativ". DEFS hilste velkommen den endrede stemning på Edinburgh-møtet, men var kritisk til svakhetene i enkelte vedtatte tiltak. Dessuten hevdet enkelte regjeringer at den virkelige årsaken til den høye og voksende arbeidsløshet ikke skyldtes økonomisk nedgang, men arbeidsmarkedets "rigiditet", f.eks. for høye lønninger, for generøse arbeidsløshetsstønader og sosiale ytelser samt for omfattende arbeidstakerrettigheter.

I juni 1993 ba DEFS det Europeiske Råd i København om å styrke Edinburgh-initiativet gjennom vedtak av tiltak som ville redusere arbeidsløsheten til det halve innen 5 år. Omfanget av investeringskapasiteten i den Europeiske Union som ble vedtatt i Edinburgh ble økt, men ikke nok. Et viktigere skritt var at Kommisjonen fikk i oppdrag å utarbeide en hvitbok med plan for vekst, bedring av konkurranseevne og sysselsetting innen utgangen av 1993.

Dette var til sist en erkjennelse at vekst og sysselsetting måtte tas opp og ikke bare inflasjon og gjeld for å få framgang i den Økonomiske og Monetære Union. Bekreftelsen ble tydelig demonstrert sommeren 1993 da finansspekulanter tvang enkelte europeiske valutaer til devaluering etter å ha vurdert restriktiv politikk og voksende arbeidsløshet som ikke politisk bærekraftig.

I oktober 1993 la DEFS fram sitt bidrag til forberedelsen av Hvitboken. Her erkjennes at Europa må være konkurransedyktig, men at eksisterende problemer ikke må overdrives og føre til kortsiktige og kontraproduktive deregulerings- eller negative fleksibiliseringstiltak. Europa må kunne konkurrere med de beste i verden og ikke med de dårligste. Det krevedes øyeblikkelige og vedvarende tiltak, særlig:

Et betydelig og felles kutt i de reelle rentesatsene for å stimulere til private investeringer i realøkonomien og dermed lette gjeldsbyrden til offentlig sektor og gjøre bedriftene mer konkurransedyktige; tiltak for å kontrollere spekulasjon; vedtak av en europeisk industripolitikk; økte offentlige og private investeringer, særlig innen den sosiale og fysiske infrastruktur, miljø, forskning og ny teknologi, opplæring og arbeidsmarkedpolitikk, selv om det på kort sikt gir høyere budsjettunderskudd. Den Europeiske Investeringsbank og det Europeiske Investeringsfond må få tilført langt større midler, slik det ble besluttet på EF-toppmøtene i Edinburgh og i København for å bidra til finansiering av slike programmer, særlig utbygging av europeiske nettverk. Tilpassing av bedriftsbeskatning, formuebeskatning og investeringsavgifter i Europa, en mer målrettet bruk av støttefondene for å skape nye arbeidsplasser og bedre økonomisk og sosial samhörighet; tiltak for å senke og omorganisere arbeidstiden.

Videre understreket DEFS at den europeiske utviklingsmodell må fornyes og at menneskene skal gis en sentral plass i utviklingsprosessen; at virksom økonomisk politikk og sosial framgang skaper sammen vekst, sysselsetting, høyere livsstandard og et mer rettferdig samfunn. Aktiv arbeidsmarkedpolitikk skal følges opp av aktive tiltak fra myndighetene. Mangel på velutstyrte og effektive offentlige tjenester vil senke livskvaliteten til det store flertall mennesker, og markedene vil ikke kunne virke effektivt. Regler og prosedyrer for tilpassing av arbeidslivsforhold skal skje gjennom kollektivforhandlinger, tresidig konsultasjon og lovgivning og ikke gjennom ensidig regulering eller tøylesløs deregulering fra arbeidsgiversiden.

Hvitboken ble vedtatt i desember 1993. Etter et møte med Kommissjonens leder, Delors, i mars 1994, erklærte Styret at dens vurdering av Hvitboken er "positiv, men konstruktivt kritisk".

Positiv fordi kampen mot arbeidsløsheten gjøres til den sentrale målsetting i europeisk politikk for resten av dette århundre: 15 millioner arbeidsplasser må skapes for å redusere arbeidsløsheten til det halve innen år 2000.

Positiv også fordi de tre beslektede målsettinger: vekst, konkurransevne og sysselsetting - vil bidra til å motvirke at den politiske debatt utelukkende konsentreres omkring deregulering og nyliberale løsninger; fordi den europeiske utviklingsmodellen, som bygger både på sosial og økonomisk framgang og som tar sikte på å konkurrere med de beste i verden gjennom høy produktivitet og høye standarder skal bevares (selv om den må tilpasses og moderniseres); og fordi nøkkelforslagene, slike som investeringer i infrastruktur og skaping av arbeidsplasser på nye områder, er i tråd med DEFSs politikk.

"Konstruktivt kritisk" fordi de makro-økonomiske forslag som fortsatt presset på å senke inflasjonen og redusere budsjettunderskuddene vil true oppgangen og fordi en rekke forslag til arbeidsmarkedsreformer går ut på "negativ fleksibilitet", dvs. svekkelse av arbeidstakernes rettigheter uten å forbedre arbeidets kvalitet eller kvantitet.

I juni 1994 vedtok det Europeiske Råd på Korfu, i samsvar med bestemmelsene i Maastricht-traktaten, EUs Retningslinjer for økonomisk politikk. DEFS argumenterte uten hell for at retningslinjene i sterkere grad burde prioritere vekst og sysselsetting og i mindre grad senking av inflasjonen. Videre foreslo DEFS at ØKOFIN og Kommisjonen må, i forbindelse med de spesifikke anbefalinger som gis partene i arbeidslivet, godta forutgående konsultasjoner; at Parlamentets rolle må styrkes ved at godkjenningen av Retningslinjene gjøres i henhold til den eksisterende "samarbeidsprosedyre" (artikkel 189c); at sentralbankene må erkjenne at målsettingene om stabilitet innebærer risiko for deflasjon såvel som for inflasjon, og at sentralbankene må respektere Fellesskapets målsettinger om vekst, sysselsetting og konkurranseevne.

Høsten 1994 var det klart at et svakt eksport-basert økonomisk oppsving fant sted i Europa, og uroen omkring konkurranseevnen ble noe relativisert. DEFS advarte imidlertid mot selvtilfredshet og politisk inaktivitet. Det er fortsatt alvorlig fare for at relativt høyt rentenivå og kortsiktige nedskjæringer i offentlig gjeld vil true oppgangen. Selv om det blir oppnådd en årlig vekst på 3% er det lite sannsynlig at dette vil være tilstrekkelig for å redusere arbeidsløsheten til det halve innen tusenårsskiftet. Det trenges selvsagt sterkere arbeidsmarkedspolitik, men hovedmålsettingen må være å bygge opp en europeisk økonomi som er sterk nok til å opprettholde et høyt sysselsettingsnivå i en sterkt konkurrerende verden. Dette betyr at oppmerksomheten må rettes mot en industripolitikk som kan garantere høyere investeringsnivåer og dette betyr også at det må settes fart i Kommisjonens forslag om investering i transport, kommunikasjon, energi og miljø.

Ved utgangen av året satte toppmøtet i Essen fram et handlingsplan for sysselsetting med fem punkter. Men den eksisterende passive monetaristiske politikk ble videreført.

2- SKATTEPOLITIKK

I desember 1992 vedtok Styret en uttalelse om skattepolitikk som var utarbeidet av en arbeidsgruppe DEFS/DEFI. Uttalelsen ble oversendt Kommisjonen sammen med krav om at skatter som direkte berører andre land blir underordnet et fundamentalt regelverk vedtatt ved flertallsavgjørelse i Rådet under demokratisk kontroll av Europaparlamentet. Et eksempel på en slik skatt er formueskatten; et annet er selskapsskatt. Det kreves et felles skattetilsynsinstrument for å bekjempe "skattedumping".

Gjentatte forsøk på å få UNICE til å gå med på en mer resolutt handling i EU på dette området mislyktes.

Hvitboken om vekst, konkurranseevne og sysselsetting inneholder forslag om at det for å stimulere sysselsetting, særlig av mindre kvalifisert arbeidskraft, skal medlemstatene selv sette mål om å redusere ikke-lønnsrelaterte kostnader med et beløp som svarer til 1-2% av BNP. For å kompensere inntektstapet foreslår Hvitboken innføring av europeiske miljøavgifter, forbrukeravgifter eller skatt på kapitalavkastning på europeisk basis.

I sin uttalelse til Hvitboken (mars 1994) framholdt DEFS at dersom medlemstatene skulle

innføre nye skattesystemer ville det ikke være noen mening i å legge tung skattebyrde på en en lavt utnyttet ressurs, i dette tilfelle - arbeid, og lettere, eller ingen, beskatning av en knapp ressurs (miljø). Men landene kan selvsagt ikke starte på nytt.

Skatte- og avgiftsbalansen har hatt ulik utvikling i de forskjellige land: skatt eller avgift som synes å være høye i et land kan i praksis utlignes med annen lavere skatt eller avgift. Ytelsenes nivå må også tas i betraktning. Det er ikke helt klart hvorvidt samtlige faktorer er tatt i betraktning i Hvitboken. OECD-undersøkelser om virkningene for sysselsettingen av reduksjonen av ikke-lønnsrelaterte kostnader har ikke vist sterk positiv korrelasjon.

Så lenge det ikke er mulig å bevise virkningene for sysselsettingen må fagbevegelsen være på vakt at forslag om reduksjon av ikke-lønnsrelaterte kostnader - særlig trygdeavgifter - ikke blir brukt til å redusere sosiale ytelser og til å angripe selve velferdsstaten. Riktignok inneholder ikke Hvitboken slike forslag, men det vurderes hva slags skatter og avgifter kunne innføres eller økes for å kompensere reduksjonen av ikke-lønnsrelaterte kostnader. Det er påfallende at arbeidsgiverorganisasjoner og andre finner alle mulige grunner mot slik kompensasjon.

Dette betyr ikke at EU ikke skal ta i bruk miljøavgifter og formuebeskatning. DEFS støtter tanken at dette bør gjøres, men -bare fordi slike avgifter har en verdi i seg selv og kan bidra til å verne om det ytre miljøet og hindre dumping, men de skal ikke settes direkte i forholdet til ikke-lønnsrelaterte kostnader.

3- MILJØ

Kommisjonen konstaterer i sin innledningsrapport til det 5. felles miljøprogram at det ytre miljøet, generelt, og med variasjon fra sektor til sektor, ikke viser forbedring. Dette er et rammeprogram med retningslinjer som gjelder for samtlige aktører i det daglige liv. I samtalen med Kommisjonen hilste DEFS velkommen prinsippet om delt ansvar for å gjøre den enkelte ansvarsbevisst i sitt arbeid, sin adferd og overfor konsekvensene for miljøet. Fagbevegelsen er rede til å ta sin del av ansvaret både innenfor og utenfor bedriften.

Maastricht-traktatens artikkel 2 taler om varig vekst som respekterer miljøet. Dette krever instrumenter som åpner mulighet for slik bærekraftig utvikling. Kommisjonen har utarbeidet to forslag: miljørevisjon og miljømerke.

Miljørevisjonen konstituerer et styrings- og kontrollinstrument for bedriftene med sikte på stadig forbedring av miljøet. Medvirkningen fra arbeidstakerne og fagbevegelsen er av avgjørende betydning for en vellykket gjennomføring av miljørevisjonen. I desember 1992 supprimerte det britiske formannskap all referanse til involvering av fagbevegelsen i Kommisjonens forslag.

DEFS viderefører en kampanje for å sikre at fagbevegelsen blir involvert.

Miljømerket er et instrument for å fremme utviklingen av mer miljøvennlige produkter. I mars 1992 ble det opprettet en konsultasjonsstruktur under medvirkning av fagbevegelsen.

Miljømerke- forumet fastsetter kriteriene for tildeling av miljømerke.

i Møtene med Kommisjonen forsvarte DEFS sitt sandpunkt i miljøpolitikken, som ble vedtatt av Styret i mars 1992. DEFS satte fram krav om involvering av fagbevegelsen i aktivitetene knyttet til Kommisjonens forslag angående bymiljø. Når det gjelder forslagene om det indre marked og miljø må det vedtas tiltak med en klar gjennomføringsplan for å unngå eventuelle skadelige miljøvirkninger (f.eks. ulovlig handel med avfall).

Konakten med EUs Miljøbyrå og miljøvernorganisasjoner ble videreført.

DEFS medvirker i den nye konsultasjonsstrukturen på høyt nivå som ble opprettet i 1994 som oppfølging av Fellesskapets 5. miljøprogram.

I juli 1994 var DEFS blant stifterne av Europeisk partnerskap for miljø (EPE). Sammenslutningen består av representanter fra næringslivet, miljøaktivister, forbrukere og fagbevegelsen. Hensikten er tilnærming og bevisstgjøring av de berørte parter gjennom miljøpolitikk.

4- ENERGI

I oktober 1992 vedtok DEFSs Styre en resolusjon om energipolitikk. Resolusjonen har tjent som grunnlag for regelmessige møter med ansvarlige fra Kommisjonen og Europaparlamentet.

Den aktuelle debatten dreier seg i hovedsak om forslagene om det indre marked og energi, Energichartret og Kommisjonens første forslag til ny energipolitikk.

Når det gjelder forslagene om det indre marked og energi advarer DEFS mot farene ved åpning av ubegrenset adgang til markeder og nett og viser til de skadelige virkningene for sysselsettingen og offentlige tjenester ved overdrevet liberalisering av markedene. For å styre endringene henstilte DEFS at det på europeisk og på nasjonalt nivå etableres konsultasjonsstrukturer for energipolitikk med medvirkning av arbeidslives parter og andre interesserte parter.

Kommisjonen la fram et foreløpig dokument til Grønnboken om de nye retningslinjene for energipolitikk. DEFS og de aktuelle bransjekomiteene utstedte en erklæring i denne sammenheng.

I juni 1994 organiserte DEFS sammen med de greske fagorganisasjonene i Athen en konferanse om "Fornybare energikilder og sysselsetting".

Det Europeiske Energicharter ble undertegnet i desember 1994. Forslaget fra DEFS om å inkludere en sosialklausul i Traktaten som trygger arbeidstakernes arbeidskår i denne sektor ble ikke godtatt.

5- FORSKNINGSPOLITIKK

De siste fire år var dominert av diskusjonen om prioritetene i industriell forskning og utvikling. Maastricht-traktaten åpnet mulighet for å utvide FoU-politikk, som utelukkende var konsentrert om forbedring av konkurranseevnen, til andre felter. Dermed er det innfridd et grunnleggende krav som DEFS gjentatte ganger har satt fram i våre regelmessige møter med Kommisjonen og Europaparlamentet. Kapitlet om forskningspolitikk på det sosio-økonomiske felt, som skal inngå i det 4. rammeprogram for forskning og utvikling, vil gjøre det mulig å ta opp spørsmål knyttet til leve- og arbeidskår og sysselsetting.

Spørsmålet om samarbeid mellom fagbevegelsen og forskningsorganisasjonene er og blir en prioritert oppgave for DEFS. Fagbevegelsen må få bedre adgang til forskningsprosjekter og påvirke forskningsprosjektene innhold. En rekke faglige konferanser om dette tema ble arrangert i de fleste medlemstater i dette tidsrommet.

DEFS er fortsatt representert i Kommisjonens rådgivende komite for industriell forskning (IRDAC).

6- INDUSTRIPOLITIKK

I begynnelsen av 1991 hilste DEFS velkommen de nye retningslinjer for industripolitikk ("Bangemann-dokumentet"). I dokumentet fastholdes at selv om den enkelte bedrift selv er ansvarlig for forbedring av sin konkurranseevne, må offentlige myndigheter spille en viktig rolle ved å sikre den rette makro-økonomiske ramme, støtte FoU, ta i betraktning små- og mellomstore bedrifters spesielle behov, utvikle menneskelige ressurser, bidra til utvikling av transeuropeiske nettverk og forbedre funksjoneringen av det indre marked.

DEFS kritiserte at Rådet ikke hadde lagt nok vekt på retten til informasjon og konsultasjon av arbeidstakere og retten til medvirkning ved strukturelle omlegginger.

Debatten om retningslinjene bidro til inkorporering av et kapittel om industripolitikk i Maastricht-traktaten mens den praktiske gjennomføring var sterkt begrenset som følge av at prinsippet om énstemmige vedtak ble opprettholdt.

I dokumentet som fulgte etter Maastricht-traktaten ("Virkemidlene for å nå våre ambisjoner"), februar 1993, satte Kommisjonen fram forslag om at industripolitiske mål skal fremmes gjennom en bedre samordning av strukturfondene for infrastruktur, forskning, opplæring, og at et nytt målområde 4 for strukturfondene skal opprettes for dette formål.

DEFS støttet dette forslaget med begrunnelsen at en ikke kunne stole på at "markedskreftenes" frie spill frembringer en industristruktur (eller tjenester) som samsvarer med andre - økonomiske og samfunnspolitiske mål. I realiteten førte regjeringene, inkludert i konkurrerende land i Europa, en politikk som direkte eller indirekte påvirket adferden i deres industrier eller sektorer. Det var derfor viktig å harmonisere, samordne og, om nødvendig, supplere denne politikken på europeisk plan. Offentlige myndigheter på europeisk, nasjonalt og på regionalt plan må i det minste være informert om det som foregår

i deres økonomi, og det må opprettes en europeisk "øvervåkingsinstans" for industripolitikk. Det er ikke lenger mulig å basere strategier på "nasjonale mestere" - det er vanskelig å "utpeke vinnere", selv på europeisk plan - mens det er mulig å gi en detaljert analyse av sektorproblemer og å foreslå botemidler på et tidlig tidspunkt og handle raskt.

Kommisjonen gjenopptok spørsmålet om industripolitikk i Hvitboken - som nå har fått definisjonen: "konkurransopolitikk". I Hvitboken blir det fastholdt at det er ytterst viktig å sikre internasjonal konkurransedyktighet, men at dette må gjøres slik at den fremmer vekst (og dermed høyner livsstandarden) og skaper arbeidsplasser. Unionen må forsøke å konkurrere med de beste i verden, og dette betyr at det kreves høye standarder og høy produktivitet.

DEFS støttet konsekvent dette aspektet i Hvitboken, men var kritisk til en rapport fra UNICE i 1994 angående konkurranse som i hovedsak forsvarte tanken om at konkurransekraften kan bedres gjennom kutt i offentlige budsjetter og svekkelse av arbeidstakernes rettigheter og standarder.

I september 1994 utstedte Kommisjonen en meddelelse om oppfølging av det tidligere Bangemann-dokumentet med tittel "Industripolitisk konkurranse for EU". Dette dokumentet, i likhet med de foregående opprinnelige dokumenter, er basert på tre brede prinsipper:

1. Industrien er selv ansvarlig for sin konkurranseevne, mens offentlige myndigheter skal fremme gunstige vilkår. Vekten ligger dermed på horisontal politikk i motsetning til vertikal politikk (det ble rettet sterk kritikk mot virkningene av intervensjonspolitikken på sektorplan i dokumentet av 1990);
2. Fellesskapets industri må operere i et åpent miljø på globalt plan og på europeisk plan;
3. offentlige myndigheter må sørge for at de kan virke effektivt.

Ut fra disse tre prinsippene ble det fastsatt fire prioriteringer for stimulering av immaterielle investeringer som fremmer og industrielt samarbeid og rettferdig konkurranse samt modernisering av offentlige myndigheters rolle.

Samme prinsipper og prioriteter tas opp i en separat rapport om "Informasjonssamfunnet" som Kommisjonen la fram på det Europeiske råd i Korfu juni 1994.

DEFS, i nært samråd med bransjekommittene, er i ferd med å utarbeide et detaljert standpunkt til Kommisjonens arbeidsprogram om markedskonkurranse som skal legges fram i april 1995.

7- INTERNASJONAL HANDEL OG SOSIALKLAUSULER

DEFS virket videre for en fruktbar avslutning av Uruguay-runden fordi Europa er verdens største handelsmakt og følgelig trekker den største gevinst av forhandlingene og taper potensielt mest med en kjølig retrett til proteksjonisme. DEFS gikk inn for å følge med i de

fleste aspekter i forhandlingene, men hovedmålet var å sikre innføyelsen av en sosialklausul i GATT-avtalen (og i andre internasjonale handelsavtaler).

I en felleserklæring med FFI og WCL i februar 1994 fremholdt DEFS at sosialklausuler skal sette krav om at bare land som overholder menneskerettigheter og faglige rettigheter skal ha rett til å nyte fordelene av deltakelsen i GATT-systemet. Sosialklausuler skal, med referanse til ILO-konvensjonene, i det minste garantere retten til organisasjonsfrihet og frie kollektivforhandlinger og likebehandlig, samt forbud mot slavearbeid og barnarbeid.

GATT-forhandlingene ble avsluttet i 1994 uten inkorporering av en sosialklausul i Traktaten om den etterfølgende nye Verdens handelsorganisasjon (WTO). Det ble likevel vedtatt at det skal opprettes en arbeidsgruppe for å vurdere hvordan det kan gjøres framskritt på dette området. Forhandlingene pågår.

DEFS, og særlig det Europeiske tekstilarbeiderforbund, presset på for innføring av sosialklausuler i den Europeiske Unions Generelle preferansesystem. Rådet godkjente i desember 1994 Kommisjonens forslag om at fordelene av det Generelle preferansesystem kunne trekkes tilbake for land som gjør seg skyldige slavearbeid. Ordningen skal tre i kraft fra i 1995. Videre skal det fra 1998 innføres fordels-klausuler angående barnarbeid og faglige rettigheter. Det dreier seg her om et første konkrete og ytterst viktige skritt tatt i betraktning at denne sak er blokkert på internasjonalt plan.

KAPITTEL IV
Sysselsettingspolitikk

1- AKTIV ARBEIDSMARKEDSPOLITIKK

Den rekkordhøye arbeidsløshet som rammer alle kategorier kvinnelige og mannlige arbeidstakere gjorde at sysselsetting og utforming av en aktiv arbeidsmarkedspolitikk var prioriterte saker i DEFSs virksomhet.

Ved siden av sitt krav om en økonomisk politikk som skaper varig vekst og nye arbeidsplasser har DEFS konsekvent tatt til orde for iverksetting av en aktiv sysselsettingspolitikk som et nødvendig ledd i denne strategien for å takle endringene, både kvalitativt og kvantitativt, i arbeidsmarkedet.

DEFS har, både overfor de europeiske institusjonene og innenfor rammen av Sosialdialogen, vist til nødvendigheten av å utvikle varierte former for sysselsetting; nedsettelse og nyorganisering av arbeidstiden; skaping av arbeidsplasser i nye sektorer; sikring av effektive arbeidsformidlingstjenester; utbygging av arbeidstakernes kompetanse gjennom fagopplæring; fremme av likebehandling av kvinner og menn og mellom landets egne arbeidstakere og innvandrere.

DEFS har i alle fora tatt til orde for reform av arbeidsmarkedet for å få bort eksisterende strukturelle problemer gjennom avtaler om "positiv" fleksibilitet, og ikke ved hjelp av "negativ" fleksibilitet, som ofte blir foreslått av arbeidsgiverne og regjeringene og som tar sikte på å svekke europeiske arbeidstakernes rettigheter.

Denne strategien ble foreslått i høringsdokumentene fra DEFS til Hvitboken og til Hvitboken om sosialpolitikk såvel som under deltakelsen i en lang rekke initiativer på europeisk plan. DEFI/DEFS arrangerte en temakonferanse om nedsettelse og nyorganisering av arbeidstiden i Düsseldorf i desember 1994. Konferansens dokumenter og bidrag som ble drøftet er ved å bli publisert.

I kongressperioden deltok DEFS i møtene i den Faste Sysselsettingskomite, som er rådgivende og koordinerende organ bestående av arbeidsministre fra medlemstatene, Kommisjonen og arbeidslivets parter i Europa. Komiteen holdt møte fem ganger. Det britiske formannskap var det eneste som nektet å kalle inn Komiteen. Komiteen behandlet følgende temaer: kvinnesysselsetting, innvandrere og sysselsetting, Fellesskapets rammeopplegg for sysselsetting; indirekte lønnskostnader; tilpassing og opplæring; nye arbeidsformer og deltidsarbeid.

To av møtene var særlig viktige: møtet i den belgiske formannskapsperioden med deltakelse av fungerende formann i Rådet av finans- og økonomiministre (ØKOFIN) og møtet i den tyske formannskapsperioden om deltidsarbeid. Dette møtet fant sted samme dag som Rådet for sosiale saker som hadde samme tema på dagsordenen.

DEFS, som innrømmer at deltidsarbeid er et element i ny arbeidsorganisering og i en aktiv arbeidsmarkedspolitikk, har klart definert sitt standpunkt :

- deltidsarbeid skal være basert på frivillighet med tilsvarende lønn og sosial trygghet og likebehandling når det gjelder arbeidslivsrettigheter og sosial trygghet;
- deltidsarbeid, i forhold til fulltidsarbeid, kan bare utvikles i samsvar med fastsatte prinsipper;
- det er i første rekke kvinner som utfører deltidsarbeid. Dette må ikke lede til utvikling av en ny todelt sysselsettingsmodell;
- fellesskapstiltak på dette området skal ta i betraktning ILO-konvensjonen om deltidsarbeid som ble vedtatt i juni 1994;
- DEFS er rede til å innlede en konstruktiv dialog med arbeidsgiverne om deltid.

Det Europeiske Råd i Essen i desember 1994 vedtok en handlingsplan mot arbeidsløsheten som henstiller til medlemstatene å utarbeide flerårige programmer. Programmene skal overvåkes i fellesskap av Rådet av finans- og økonomiministre, Rådet av sosialministre og Kommissjonen. En årsrapport skal fremlegges stats- og regjeringssjefene. DEFS har bedt om at partene i arbeidslivet involveres i dette initiativet som fremstiller "multilateral overvåking" av sysselsettingssituasjonen ved siden av det allerede eksisterende overvåking av økonomien.

Den faste sysselsettingskomite, hvis rolle må styrkes, kunne være et egnet forum for denne funksjonen.

2- OPPLÆRING

Utdanning og fagopplæring av høy kvalitet gjennom hele yrkeslivet er det fundamentale grunnlag for en aktiv sysselsettingspolitikk, styring av industrielle omlegginger og utviklingen av konkurransekraften til europeiske foretak.

Retten og forutsetningene til adgang til opplæring har vært prioriterte saker for DEFS i de fire siste år og i forbindelsene med de europeiske institusjonene.

DEFSs viktigste forslag på området videre- og etterutdanning er konsentrert om følgende:

- garanti om to års yrkesopplæring av høy kvalitet for alle unge som avslutter den obligatoriske skolegang og som gir anerkjente kvalifikasjoner;
- utvikling av nye former for opplæring som åpner mulighet for bedre integrering og overgang fra skole til arbeidsliv. Dette skjer gjennom lærlingeordninger, praktikanttjeneste i bedrifter; kortere og mer praktisk oppæring; mer åpent yrkesløp. Status til unge som gjennomgår denne opplæring må fastlegges;
- yrkesopplæring gjennom hele yrkeslivet, utviklingen av det personlige og yrkesfaglige prosjekt, med klarlegging av interesser og evner, med informasjon om realitetene i arbeidsmarkedet, om utviklingen av yrker, sysselsettingsmarkedet og om den økonomiske

situasjonen;

- integrering av 2 til 2,5% av arbeidsstyrken i opplærings- og utdanningsprogrammer. Denne prosentsats tilsvarer tilgangen på ny arbeidskraft hver år;
- avskaffelse av hindere som følge av at vitnemål og kvalifikasjoner ikke blir anerkjent;
- utvikling av tiltak, særlig gjennom opplæring, for fremme av likestilling mellom kjønnene og for å hjelpe langtidsledige til reintegrering i arbeidsmarkedet;
- styring av den teknologiske utviklingsprosessen gjennom forhandlinger, for å takle effektivt arbeidskraftproblemer, opplæring og kvalifikasjoner, arbeidsorganisering og tilpassing til utviklingen av arbeidsplasser;
- utvikling av egnede opplæringsprogrammer som er tilpasset bedriftenes størrelse og behov, gjennom forhandling med fagbevegelsen.

DEFS, som er klar over de nasjonale ulikheter når det gjelder fagbevegelsens medvirkning i ansvarlige organer på dette området, i styringen av opplæringspolitikk, krever at fagbevegelsen får den plass den har krav på dette området. Partene i arbeidslivet er de viktigste aktører på dette området og må ha rett til å delta med fulle rettigheter.

Innpassingen i den Europeiske Unions-traktaten av to artikler om utdanning/opplæring (artikkel 126 og 127) åpnet nye muligheter for utforming av en fellesskapspolitikk i utdannings-/opplæringssektoren, selv om det ble gitt avkall på prinsippet om harmonisering.

Kommisjonen har med hjemmel i to artikler lagt fram to forslag til et fellesskapsprogram for utdanningssektoren - SOKRATES - og et program for iverksetting av yrkesopplæringspolitikk - LEONARDO de VINCI - mellom 1995-1999.

Disse programmene - vedtatt av Rådet i 1994 - går ut på rasjonalisering, forenkling og transparens av fellesskapsprogrammene for utdanning/opplæring ble fremmet av DEFSs i den Europeiske Unions rådgivende komite for yrkesopplæring og innenfor rammen av de to Programkomiteene - PETRA og FORCE/EUROTECNET - hvor fagbevegelsen deltar.

Hensikten med to programmene: utvikling av en europeisk dimensjon i utdanningssektoren, høyne kvaliteten i systemene, innretningene og medlemstatenes politikk, åpne mulighet for nye opplæringstiltak og gradvis innføring av et europeisk nettverk i yrkesopplæringssektoren. Dette er i tråd med DEFSs strategi.

En rekke punkter krevde særlig engasjement av DEFS under forhandlingene om programmene:

- det å få Kommisjonen og medlemstatene til å anerkjenne arbeidslivets parter rolle ved fastlegging, gjennomføring og evaluering av strategien på europeisk og nasjonalt plan såvel som med gjennomføring av programmene gjennom lik representasjon av arbeidslivets parter og medlemstatene og med samme status i Programkomiteen;

- på den ene side søke bedre samhörighet, koordinering og samspill mellom programmene SOKRATES og LEONARDO for å sikre kvalitet i utdanningen og heve kunnskapsnivået, og på den andre side, behovet for bedre samhörighet, koordinering og samspill mellom ovennevnte programmer og andre fellesskapsstrategier og instrumenter knyttet til utvikling av menneskelige ressurser, kampen mot sosial utelukkning, slike som strukturfondene, særlig programmer utviklet på fellesskapsinitiativ (NOW, HORIZON, YOUTHSTART, ADAPT) og det 4. rammeprogram for forskning og utvikling.

- behovet for sterkere transparens og samordning av fellesskapspolitikk og nasjonal politikk i utdannings-/opplæringssektoren og nasjonale strategier for opplæring gjennom virkeliggjøring av på forhånd fastsatte felles målsettinger, da programmene ikke kan anses som et mål i seg selv, men som et verktøy for gjennomføring av målsettingene.

To undersøkelser gjennomført på anmodning fra DEFS viser at medvirkningen og engasjementet av arbeidslivets parter i forbindelse med programmene PETRA og FORCE/EUROTECNET i vidt omfang har bidratt til vellykket gjennomføring av disse programmene.

En annen viktig begivenhet som må nevnes er at den Europeiske Stiftelse for opplæring i landene i Mellom- og Øst-Europa, som har sete i Turin, trådte i virksomhet i 1994. DEFS medvirker i Stiftelsens rådgivende komite.

3- **CEDEFOP**

I kongressperioden skjedde tre viktige begivenheter i CEDEFOP: godkjenning av Retningslinjene 1993-1997, utskiftning av de to lederne, beslutning om å flytte kontorene fra Berlin til Thessaloniki.

De nye retningslinjene medførte en rekke endringer i CEDEFOPs institusjonelle forbindelser og i forbindelsene med partnerne i forvaltningsutvalget såvel som til redefinering av Sentrets oppgaver og intern omorganisering.

Endringene omfattet også forvaltningsutvalgets revisjon av mandatperioden for Sentrets ledelse, som ble satt til høyst ti år for framtidige ledere, med den begrunnelse at en institusjon som CEDEFOP må garanteres mulighet for mobilitet og nytenkning.

Ved utløpet av mandatperioden til Sentrets direktør, Ernst PIEHL, og visedirektør, gikk DEFS og UNICE inn for at Kommisjonen oppnevner den nye ledelsen i tråd med bestående "gentlemen's agreement", dvs. at det oppnevnes personer som er tilknyttet arbeidslivets organisasjoner på europeisk plan. CEDEFOP og Stiftelsen i Dublin er de eneste fellesskapsinstanser med firesidig organisasjonsstruktur og hvor partene kan foreslå kandidater til ledelsen gjennom sin respektive gruppe i forvaltningsutvalget. Johan VAN RENS (FNV-Nederland), som var DEFSs kandidat, ble oppnevnt til Sentrets direktør i juli 1994.

Et annet spørsmål CEDEFOP er konfrontert med har ennå ikke funnet en helt tilfredsstillende

løsning. Det angår flyttingen av Sentret til Thessaloniki som ble besluttet av EF-toppmøtet den 29. oktober 1993.

Denne beslutningen ble tatt uten konsultasjon med partene i arbeidslivet og skjedde på et vanskelig tidspunkt for Sentret som hadde innledet en reformprosess, og som i mellomtiden har fornyet to tredeler av sin ledelse.

Flyttingen av Sentret, og alle forhold i denne sammenheng, særlig når det gjelder sentrets infrastruktur og sosiale tiltak for Sentrets ansatte, betyr en lang forhandlingsprosess med Europa-Kommisjonen som arbeidstakergruppen allerede fra begynnelsen av har vært opptatt med.

Alle disse elementene bidro til et sterkere engasjement av arbeidstakergruppen i Sentrets virksomhet.

Dette engasjement bidrar til å styrke CEDEFOP som et redskap med nær tilknytning til partene i arbeidslivet i Europa på områder som utvikling av menneskelige ressurser, yrkesfaglig opplæring og kvalifisering av arbeidstakerne.

KAPITTEL V

Økonomisk og sosial samhörighet

1- STRUKTURFONDENE OG REGIONAL POLITIKK

Politikk for økonomisk og sosial samhörighet som ble innført av Enhetsakten i 1987 har fått en stadig viktigere plass i Fellesskapets virksomhet siden prosjektet om det indre marked ble lansert, og enda mer med innføringen av den Økonomiske og Monetære Union. Strukturfondene er særlig velegenede fellesskapsinstrumenter for å sikre økonomisk og sosial samhörighet.

DEFS har kontinuerlig understreket at Unionens politikk på alle områder må inneholde målet om samhörighet og har derfor nøye fulgt reformen av strukturfondene og har flere ganger fremmet fagbevegelsens krav. Fondene er viktige mekanismer for omfordeling av ressurser som skal bidra til å gjenopprette balansen mellom regioner og samfunnsgrupper. Reformen går særlig ut på vesentlig øking av fondenes midler for tidsrommet 1994-1999, og opprettelsen av et samhörighetsfond og fastlegging av nye regler for fondenes virksomhet.

Styret understreker i sin resolusjon av juni 1993 behovet for å sikre reelle virkninger for sysselsettingen som kan måles; betydningen av komplementaritet og kohærens i fondenes intervensjoner; samråd med partene i arbeidslivet har avgjørende betydning ikke bare i planleggingsstadiet, men også i oppfølgingen av aksjonene og ved evaluering av resultatene.

Særlig når det gjelder partene i arbeidslivet var DEFSs krav basert på resultatene fra to undersøkelser som ble gjennomført etter anmodning fra DEFS som impliserte en rekke faglige strukturer på regionalt plan.

Den første undersøkelsen som ble gjennomført av forskningsinstituttene tilknyttet de italienske medlemsorganisasjonene, CGIL, CISL, UIL, omhandlet de institusjonelle kompetanser og den normative ramme for europeisk regionalpolitikk, samt arbeidslivets parters rolle. Den andre undersøkelsen, koordinert av DEF1, er konsentrert om medvirkning av arbeidslivets parter i intervensjonene i tidsrommet 1993-98. Disse analysene som ble drøftet på en rekke seminarer i DEFSs regi konkluderer at samstemt framgangsmåte av partene i arbeidslivet på regionalt plan i første rekke kreves i regioner som ligger tilbake i den økonomiske utviklingen (målområde 1) og i regioner med industriell tilbakegang (målområde 2) og på nasjonalt plan for såkalte horisontale mål.

Ved programmeringen i den senere tid for regioner i målområde 1, som får den største støtten fra Fellesskapet, kunne det konstateres at samarbeidet mellom partene i arbeidslivet foregikk i svært ulike former og var generelt lite tilfredsstillende, unntatt noen få tilfeller.

DEFSs krav om faglig bistand for partene i arbeidslivet ble ikke innfridd av Kommisjonen, og DEFS kunne derfor ikke gi fagorganisasjonene på regionalt plan hensiktsmessig støtte.

Manglende ressurser hindret også oppbyggingen av et faglig nettverk i de berørte regioner for utveksling av erfaringer og sakkunnskap om Fellesskapets regionalpolitikk.

På europeisk plan fortsatte DEFS å koordinere fagbevegelsens deltakelse i de årlige konsultasjoner med partene i arbeidslivet om europeisk strukturpolitikk, festet i fellesskapsbestemmelsene, såvel som i periodiske informasjonsmøter angående det nye samvirkningsfonds virksomhet.

2- SOSIALFONDET

Maastricht-traktaten ga det Europeiske Sosialfond mandat til å lette arbeidstakernes tilpassing til industrielle endringer og utviklingen av produksjonssystemene (målområde 4). DEFS mener at det dreier seg om en viktig utvikling som krever direkte involvering av partene i arbeidslivet. Spørsmålet ble reist innenfor rammen av Sosialdialogen, men UNICE har til nå vært svært reservert. Etter møtet i Sosialdialogen om opplæring i november 1994, aksepterte Kommisjonen å gi arbeidslivets parter i Europa mulighet for å være med i det minste i to fellesskapsinstrumenter i målområde 4 (ADAPT programmet).

Sosialfondets virksomhet, som er den eneste instans hvor medvirkning av partene i arbeidslivet er fastsatt i Traktaten, er ikke tilfredsstillende for DEFS. Dette skyldes selve sammensetningen av komiteen som reflekterer aksjon på nasjonalt plan, mens DEFS får den vanskelige rollen som koordinator, inkludert transnasjonale temaer, såvel som problemene med samspill mellom de fastsatte tiltak for opplæring i Sosialfondets målområde 3 : langtidsledige og unge arbeidsløse; målområde 4 : industrielle endringer og tiltak som drøftes i den rådgivende komite for yrkesopplæring og utføres av Task Force for utviklingen av de menneskelige ressurser.

Dette blir flagrant når det dreier seg om fellesskapstiltak for Sosialfondets område for utviklingen av de menneskelige ressurser. Det må likevel noteres at det nye programmet LEONARDO er et forsøk på å rette på denne situasjonen. Videre har DEFS bedt Kommisjonen om å gi en oversikt over de midler som i forskjellig sammenheng tildeles yrkesopplæringsprosjekter og evaluere virkningene for sysselsettingen.

3- INTERREGIONALE FAGLIGE RÅD

Samarbeid mellom DEFSs medlemsorganisasjoner i grenseregionene i den Europeiske Union for å ivareta arbeidstakernes grenseoverskridende interesser i regionen (euro-region) har allerede eksistert i en rekke år.

Denne virksomheten ble styrket ved gjennomføringen av det Indre marked og Unionens politikk overfor grenseregionene og ble gradvis institusjonalisert gjennom opprettelsen av de interregionale faglige råd (IFR). DEFS koordinerer deres virksomhet på europeisk plan.

Siden den 7. vedtektsfestede Kongress er tallet på IFR nærmest doblet - fra 13 til 22. To av dem omfatter også fagorganisasjoner i landene i Mellom- og Øst-Europa. I kongressperioden

organiserte DEFS to kollokvier for IFR (oktober 1992 og 1994) som samlet representanter fra samtlige interregionale faglige råd. En mindre arbeidsgruppe av IFR kommer sammen flere ganger i året.

Selv om de interregionale faglige råd har en variert virksomhet, virker de stadig mer som faglige aktører på euro-regionalt plan i forbindelse med fri bevegelse, arbeidstakernes mobilitet, sysselsetting, regionalplanleging og utvikling av integrert økonomi. Særpreg i IFRs virksomhet ligger i felles aksjon som medlemsorganisasjonene er i stand til å utvikle i euro-regional sammenheng.

DEFS koordinerer IFRs krav overfor de europeiske institusjonene idet det også tas hensyn til spesifikke programmer, slike som grenseoverskridende EURES og Interreg II. Styret godkjente i oktober 1994 et resolusjonsforslag fra IFR angående grensearbeidernes og vandrearbeidernes sosiale trygghet og sysselsettingspolitikk i euro-regionene.

KAPITTEL VI

Demokratisering av økonomien Arbeids- og levkår

I- EUROPEISKE BEDRIFTSUTVALG

Arbeidstakernes rett til informasjon og konsultasjon i flernasjonale konserner har i mange år figurert på fagbevegelsens kravliste.

De bitre erfaringene med bedriftsoverdragelser over landegrensene - uten den ringeste informasjon av arbeidstakerne (f.eks. Hoover og Gillette) - ledet DEFS i tidsrommet etter Luxembourg-kongressen til å engasjere seg enda sterkere for dette kravet. Like mye som DEFS ble stimulert av de negative erfaringene, like mye ble den styrket av de positive erfaringene som ble gjort med europeiske samarbeidsutvalg - som ble opprettet ved frivillig overenskomst - og som øker i antall takket være bransjekomiteens innsats.

Den viktigste begivenhet i den første fasen var DEFSs konferanse i Maastricht i september 1991. Konferansen samlet 500 deltakere som drøftet direktivforslaget som ble lagt fram av Kommisjonen i januar 1991, på bakgrunn av praktiske eksempler (Unilever, BSN, Bull, Volkswagen, Allianz, o.fl.) på grensoverskridende informasjon og konsultasjon basert på frivillige avtaler.

I desember 1991 ble forslaget blokkert av den britiske regjering i Ministerrådet, men også andre medlemstater stilte seg tvilende. Forslaget ble likevel ikke som "Vredeling-direktivet" lagt i fryseboks. Dette skyldtes en rekke faktorer: på den ene side Maastricht og mulighetene som ble åpnet av den Sosiale protokoll for kvalifiserte flertallsvedtak, og på den annen side mobilisering av DEFS og bransjekomiteene på europeisk plan fulgt opp av initiativ fra de nasjonale landsorganisasjonene på nasjonalt plan.

Europaparlamentet på sin side bidro til den vellykkede mobilisering ved å institutere i 1992 en budsjettlinje for møter mellom arbeidstakerrepresentanter i multinasjonale konserner i påvente av at direktivet blir godkjent. Sjeldent er en budsjettlinje blitt bedre utnyttet enn denne, selv om det var nødvendig å kjempe for den hvert år. I tidsrommet mellom 1992 og 1994 ga dette budsjettet mulighet for 8-10.000 arbeidstakerrepresentanter å holde møter og berede terrenget for framtidige forhandlinger med ledelsen i multinasjonale konserner innenfor rammen av de ca. 900 initiativer gjennomført av de europeiske bransjekomiteer, nasjonale landsorganisasjoner og en rekke yrkesforbund i de ulike land.

Den andre fasen ble innledet på lovgivningsnivå siden det danske formannskapet gjenopptok debatten i Ministerrådet våren 1993, men det var det belgiske formannskap som i oktober 1993 klarte å få i stand et kompromiss mellom elleve medlemstater. Dette var et særlig viktig resultat fordi Maastricht-traktatens Sosiale avtale, som trådte i kraft 1. november, gjorde det mulig å fatte vedtak uten deltakelse av britene.

Det som var nytt i dette kompromisset, som Styret mente var et positivt diskusjonsgrunnlag, var tanken om forhandlingpartenes uavhengighet. Dette gir arbeidstakerrepresentantene og konsernledelsen mulighet for å føre frie forhandlinger om en avtale. Det belgiske forslaget påbød visse forhandlingsregler, men ingen betingelser for resultatet. Minimumsbestemmelsene i direktivets vedlegg skal anvendes bare hvis det ikke kommer i

stand en avtale. Et nytt element var også åpning av mulighet for innføring av en informasjons- og konsultasjonsordning som et alternativ til europeiske samarbeidsutvalg.

DEFS bidro til å støtte denne utviklingen ved å organisere en ny konferanse for europeiske samarbeidsutvalg i Antwerpen i begynnelsen av desember. Konferansen samlet 400 delegater og representanter for Kommisjonen, Rådet og arbeidsgiversiden.

I mellomtiden lanserte Kommisjonen den første etappen i konsultasjonen med partene i arbeidslivet på basis av Maastricht-protokollem. Svaret fra DEFS var klart og direkte: det kreves et direktiv om opprettelse av bedriftsutvalg i europeiske konserner. UNICE er svært reservert, for ikke å si fullstendig negativ. Den er imot bindende ordninger og strukturer, men erklærer likevel at den er rede til å føre forhandlinger med DEFS.

Den 8. februar 1994 fremla Kommisjonen, til stor forbauselse for alle, forslag til den andre etappen i konsultasjonene. Teksten fjerner seg fra det belgiske kompromisset og fra forslaget om opprettelse av europeiske bedriftsutvalg. DEFS reagerer kritisk. Det samme gjør Europaparlamentet og en rekke regjeringer.

DEFS beslutter likevel å prøve hvorvidt UNICE er rede til forhandlinger. Den 22. februar ble det avholdt et ad hoc-møte i komitten for den sosiale dialog i Kommisjonens regi. Forslaget om en sonderingsfase av 4 ukers varighet blir vedtatt - ikke uten besvær - på grunn av arbeidsgivernes reaksjoner. Etter to forhandlingsmøter 9. og 17. mars blir forslaget fra DEFS om en foreløpig avtale om hovedpunktene godtatt, men det hersker fortsatt store divergenser når det gjelder innholdet.

Først den 29. mars, like før utløpet av den fastsatte frist, erklærte UNICE at den godtar DEFSs forslag. Samtidig utstedte den britiske arbeidsgiverorganisasjon, CBI, et kommiké om at den trer ut av forhandlingene og forkaster UNICES synspunkt som den mener går for langt.

Denne situasjonen gjør at DEFS må konstatere at forhandlingene er avsluttet og ber Kommisjonen anvende lovprosedyren. Den 16. april oversender Kommisjonen Rådet et nytt forslag som i vidt omfang gjenopptar den belgiske tekst samt flere forslag fra DEFS som ble fremmet av DEFS under forhandlingene med UNICE og CEEP. Prosjektet om europeiske bedriftsutvalg blir gjenopprettet.

Takket være effektiv innsats fra Europaparlamentet, som avgir sin uttalelse før det blir oppløst, kan Rådet ta sin første felles avgjørelse i den greske formannskapsperioden som begynner 22. juni.

Selv om DEFS kritiserte en rekke bestemmelser beslutter den å gå inn for rask godkjenning av direktivforslaget. Direktivet blir godkjent 22. september etter 2. lesning i Europaparlamentet.

DEFS har dermed nådd et av sine hovedmål når det gjelder grunnleggende sosiale rettigheter. DEFS overvåker nå at direktivet innarbeides i de nasjonale lovene og sørger for samordning av faglige synspunkt. Godkjenningen av direktivet vil sette fart i bransjekomiteenes initiativer til å få i stand frivillige avtaler.

2- HELSE OG SIKKERHET

Midtpunktet i den Europeiske Faglige Samorganisasjons arbeid med helse og sikkerhet på arbeidsplassen er den Rådgivende komite for helse og sikkerhet på arbeidsplassen (CCHS) i Luxembourg. DEFS koordinerer arbeidstakergruppen i Komiteen og er talsmann i plenumsmøtene vis-à-vis Kommisjonen og andre grupper i Komiteen. En rekke ad hoc-temagrupper drøfter i detalj planlagte eller varslede fellesskapstiltak. Den store fordelene med den Rådgivende komite er at den kan påvirke fellesskapspolitikk allerede i planleggingsstadiet. Ad hoc-gruppene legger fram et felles forslag i plenarforsamlingen; et fellesskapstiltak kan bare følges opp hvis plenarforsamlingen vedtar et positivt standpunkt. Samarbeidet med tekniske eksperter fra Det Europeiske Faglige Tekniske Byrå (TUTB) er til stor hjelp for arbeidstakergruppen i CCHS.

Virksomheten i 1992 og 1993 var i første rekke knyttet til det Europeiske arbeidsmiljøår og var basert på fire hovedpunkter: ren luft, kampen mot støy, velvære på arbeidsplassen og arbeidsulykker. I løpet av dette året ble det organisert flere seminarer: i juni 1992 i København om styring av helse og sikkerhet på arbeidsplassen; i oktober 1992 i Thessaloniki om ren luft på arbeidsplassen og i november 1992 i Amsterdam om stress; i januar 1993 om "yrkeskreft" i Hattingen.

Som høydepunkt i våre aktiviteter i det Europeiske arbeidsmiljøår var Europeisk forum for helse og sikkerhet på arbeidsplassen i London fra 17. til 19. februar 1993. Forumet samlet 500 deltakere fra selskaper som opererer på europeisk plan: bedriftsråd, medlemmer av komiteer for helse og sikkerhet, bedriftsleger, osv. og representanter for arbeidstilsynet, offentlige myndigheter, ministerier og fra Europa-Kommisjonen. Arbeidstakere fra flernasjonale konserner presenterte 28 konkrete eksempler i 12 land. Arbeidsgruppene i Forumet understreket viktigheten av rammedirektivet og beklaget den trege gjennomføringen av bestemmelsene. Videre ble det i Forumet fastslått at de tallrike begrep og arbeidsmiljøprogrammer er basert på maskuline normer. For å avskaffe dette er det viktig at beskyttelse på arbeidsplassen inkluderes allerede ved planleggingen av arbeidsplasser og produksjonsprosesser.

Det europeiske tredje program om helse og sikkerhet på arbeidsplassen ble avsluttet ved utgangen av 1992. Den Rådgivende komite for helse og sikkerhet på arbeidsplassen opprettet i 1991 en arbeidsgruppe som skulle behandle forslag til et nytt handlingsprogram. Gruppen hadde en rekke konsultasjoner, men Kommisjonen hadde i dette tidsrommet ikke lagt fram noen forslag. Det ble inngått et kompromiss med arbeidsgiverne om en anbefaling. Kompromisset ble også godtatt av regjeringene. Anbefalingene ble enstemmig godkjent i København i februar 1993. Kommisjonen ble blant annet bedt om å gi tilstrekkelig informasjon om anvendelsen av europeisk lovgivning i medlemstatene. Videre ble Kommisjonen og medlemstatene påminnet om å virke for å få arbeidsgiverne og arbeidstakerne til å anvende og overvåke anvendelsen av europeisk lovgivning. Nye temaer for fellesskapstiltak ble foreslått, bl.a.: genteknologi ved helskontroll av arbeidstakere, omfattende forebyggende tiltak og helseverntjenester, helskontroll generelt, stress som følge av ekstrem nervøs, psykisk og fysisk belastning, risikoevaluering, utvikling av rene teknologier for å bygge bro mellom arbeidsmiljø og det ytre miljøet.

Anbefalingene fra den Rådgivende komite for helse og sikkerhet på arbeidsplassen ble positivt mottatt av Kommisjonen. Derimot var Kommisjonens "rammedokument" av november 1993 skuffende.

Grønnboken om sosialpolitikk berører så vidt arbeidsmiljøspørsmål, og den etterfølgende Hvitbok om sosialpolitikk ligger langt fra forslagene fra partene i arbeidslivet.

I november 1994 la Kommisjonen fram nye forslag til fjerde handlingsprogram som tar noe større hensyn, men ikke nok, til konklusjonene fra den Rådgivende komite for helse og sikkerhet på arbeidsplassen.

I de fire årene etter Luxembourg-kongressen har arbeidstakergruppen i den Rådgivende komite for helse og sikkerhet på arbeidsplassen arbeidet med en lang rekke fellesskapsinitiativer.

DEFS har alltid forsøkt å trekke inn mest mulig sakkunnskap fra medlemsorganisasjonene i forhandlingene, og vi klarte som regel å forbedre Kommisjonens forslag. Det var selvsagt en fordel for oss at arbeidsgiverne alltid demonstrerte interesse for forhandlinger og kompromiss innenfor den Rådgivende komite selv om det fra tid til annen kom til heftige debatter. Det er bare ett område hvor vi ikke klarte å få gjennomslag: beskyttelse av arbeidstakere i landbrukssektoren.

"Arbeidstakergruppen" gjennomførte seminarer i Roma i september 1993 om risikoevaluering på arbeidsplassen og i Bilbao i oktober 1994 om anvendelse av genteknologi ved helsekontroll av arbeidstakere.

Første fellesseminar med arbeidsmiljøeksperter fra land i Mellom- og Øst-Europa fant sted i juni 1994 i Bratislava.

Når det gjelder det Europeiske byrå for helse og sikkerhet i Bilbao befant vi oss overfor et forvaltningsutvalg bestående av 12 representanter fra medlemstatene, men bare tolv representanter fra arbeidsgiversiden, seks representanter for fagorganisasjoner og tre representanter fra Kommisjonen.

DEFS og UNICE rettet felles henvendelse til Rådet med krav om en balansert representasjon av arbeidslivets parter.

Spørsmålet forblir åpent, og det er sannsynlig at det blir foretatt en revisjon av reglementet, også som følge av utvidelsen av Unionen til femten medlemstater fra 1. januar 1995.

3- DEN EUROPEISKE STIFTELSEN FOR FORBEDRING AV LEVE- OG ARBEIDSKÅR

Forvaltningsutvalget i Stiftelsen i Dublin har trepartsstruktur. Medlemmene av arbeidstakergruppen i forvaltningsutvalget blir oppnevnt på forslag fra Den Europeiske Faglige Samorganisasjon. I forvaltningsutvalget virker DEFS som koordinator for

arbeidstakergruppen (UNICE er koordinator for arbeidsgivergruppen).

Lederposten i forvaltningsutvalget blir besatt i tråd med rotasjonsprinsippet mellom de grupper som er representert i forvaltningsutvalget. For lederposten i Stiftelsen eksisterer det en "gentlemen's agreement" på samme måte som i CEDEFOP. Stedfortredende direktør er på nåværende tidspunkt Erik VERBORGH (FGTB-Belgia).

DEFS mener at Stiftelsen er et unikt diskusjonsforum for partene i arbeidslivet. Når det gjelder forbedring av leve- og arbeidskår kan Stiftelsen bidra til å etablere nye konstateringer, ta opp nye spørsmål, tilby nye samarbeidsfelt. I forbindelse med det europeiske arbeidsmiljøår la Stiftelsen fram den første sammenliknbare oversikt over arbeidskår i fellesskapslandene. Stiftelsens arbeid med spørsmål som medvirkning, informasjon og konsultasjon er av stor interesse for partene i arbeidslivet. Arbeidstakergruppen i forvaltningsutvalget har i sitt utredningsarbeid, særlig i de senere år, lagt vekt på spørsmål som likestilling mellom kjønnene og på at det i Stiftelsens fireårsprogram innføres et eget kapittel om likebehandling.

DEFS har sammen med UNICE gått inn for å bevare Stiftelsens spesielle karakter og uavhengighet med ønske om å se at Stiftelsens potensial i større grad benyttes i Kommisjonens programmer. DEFS og UNICE var imot forvaltningsforslagets beslutning om å stanse Stiftelsens virksomhet på arbeidsmiljøområdet etter opprettelsen av arbeidsmiljøbyrået i Bilbao. Dette byrået konsentrerer sitt arbeid om innsamling og spredning av informasjon, mens Stiftelsen fortsetter sin forskningsvirksomhet.

4- FORBRUKERE

Arbeidstakernes engasjement i forbrukerspørsmål har en lang historisk tradisjon. Fagbevegelsens interesse for forbrukere går lenger enn til den enkelte konstatering at den enkelte arbeidstaker også er forbruker og bruker. Våre medlemmer går også inn for fremstilling av sunne og sikre varer i et sunt og rent miljø. Forbrukerorganisasjoner og fagbevegelsen samarbeider på en lang rekke områder. DEFSs forbrukerenhet, som i dag bærer navnet "EURO-C" er antennen i forbrukerstrukturene som er opprettet av medlemsorganisasjonene og en lang rekke forbrukersammenslutninger som er knyttet til fagbevegelsen.

Gjennom EURO-C er DEFS representert i den rådgivende komite for forbrukerspørsmål i den Europeiske Union sammen med tre andre anerkjente organisasjoner: Europeisk byrå for forbrukersammenslutninger (BEUC), Samorganisasjonen for familiesammenslutninger i det Europeiske fellesskap (COFACE) og EUROCOOP.

BEUC, som utelukker pluralisme i forbrukerbevegelsen og vil utelukke fra Rådet organisasjoner med tilknytning til fagbevegelsen, er dessverre et alvorlig hinder for at det kan virke skikkelig.

I kongressperioden gjennomførte EURO-C, med støtte fra Kommisjonen, flere seminarer: i Haag i 1991 om fagbevegelsen og representasjonen av forbrukerne; i Montecanini i 1992

om forbrukerinformasjon innenfor rammen av det indre marked; i Wien i 1994 om næringsmidlers kvalitet og sikkerhet.

EURO-C har avgitt høringsuttalelse til Kommissjonens Grønbok om rettshjelp og kundetjeneste og deltok i en kampanje for forbud mot hormoner i melkeproduksjonen, samt i andre aktiviteter for å ivareta forbrukernes interesser.

Siden begynnelsen av 1994 blir det utgitt en "Newsletter". I november 1994 ble det etablert et informasjonsnett for å gi DEFSSs medlemsorganisasjoner bedre informasjon om forbrukerbeskyttelse. EURO-C forbereder en rekke utredninger, bl.a. om forbrukernes situasjon i landene i Mellom- og Øst-Europa, om sosialklausuler og offentlige tjenester.

KAPITTEL VII

Politikk mot diskriminering

1- KJØNN OG LIKESTILLING

Likestilling av menn og kvinner er og blir en av DEFSs faste målsettinger. Kvinnekomiteen har i vidt omfang bidratt til utformingen av Den Europeiske Faglige Samorganisasjons politikk på dette området.

Likevel må det konstateres at det er gjort få framskritt i den europeiske lovgivning i de senere år, at eksisterende lovgivning støter på problemer med gjennomføringen og at arbeidet i Sosialdialogen bare er en begynnelse.

Når det gjelder ny lovgivning ble det vedtatt et eneste direktiv, i 1992, om mødrevern. For å nå så langt måtte Kvinnekomiteen og DEFS intensivere sine tiltak og øke presset både på nasjonalt og europeisk plan. Blant tiltakene bør nevnes manifestasjonen ved ministerrådsbygningen i Brussel som ble organisert av DEFSs Kvinnekomite, CSC, FGTB i november 1991.

I mars 1992 vedtok Styret, etter forslag fra Kvinnekomiteen, en resolusjon om beskyttelse av menn og kvinners personverd på arbeidsplassen.

I dokumentet fremlegges faglige strategier som må iverksettes for å sikre personverd på arbeidsplassen og den konstituerer fagbevegelsens svar på den Europeiske Unions rekommandasjon i dette spørsmålet. DEFS mener at personverd på arbeidsplassen er en grunnleggende rett som må garanteres, først i sammenheng med likestilling mellom kjønnene og kampen mot diskriminering, og dernest i sammenheng med forbedring av helse og sikkerhet på arbeidsplassen.

Styringskomiteen, som konstaterte manglende effektiv gjennomføring av europeisk lovgivning når det gjelder lik lønn for menn og kvinner, vedtok etter forslag fra Kvinnekomiteen i 1994 en resolusjon "Lik lønn for arbeid av lik verdi". Individuelle klager fører ikke til merkbare endringer som bygger på et reelt kjennskap til lønssystemer og diskriminering i bedrifter og bransjer. DEFS krever derfor innføring av lovfestet plikt for arbeidsgiverne til å gi informasjon på bedriftsplan, ikke bare om sysselsetting, yrkesopplæring, karrieremuligheter, men også sammenlikning av lønnstrukturene menn/kvinner.

Innenfor rammen av Sosialdialogen ble det - ikke uten problemer - mulig å enes om en felleserklæring om kvinner og opplæring, og på initiativ fra DEFS ble det besluttet å gjennomføre et seminar om arbeidslivets parters rolle ved utformingen av et fjerde handlingsprogram om likestilling.

Kvinnekomiteen har holdt seminarer og debatter og utarbeidet forslag til temaer som: tid for familieliv og samfunnsliv (caring time); industrielt hjemmearbeid; direkte rettigheter til erstattende inntekt når eldre opphører å være yrkesaktive; nye arbeidsplasser knyttet til omsorg av barn og eldre; finansiering av disse sosiale infrastrukturene.

2- KVINNER OG FAGBEVEGELSEN

Det er tvingende nødvendig å gjennomføre likestilling (eller en klar og konsekvent garanti om "kjønnspektiver"). Dette angår også fagbevegelsen hvor kvinner i dag, mer enn tidligere, utgjør en betydelig del av arbeidsstyrken.

To spørsmål som er nært knyttet sammen : at likestilling godkjennes som del i alle faglige strukturer, inkludert kollektivforhandlinger, og økt representasjon av kvinner i tillitsverv i fagbevegelsen på alle plan.

I denne forbindelse vedtok Styret i desember 1992, etter forslag fra Kvinnekomiteen, en resolusjon om en rekke politiske og praktiske tiltak for å nå disse mål. Samtidig besluttet Styret at det forut hver vedtektsfestet kongress i DEFS skal avholdes en kvinnekongress for å gjøre opp status over oppnådde resultater, både kvalitativt og kvantitativ. I forbindelse med DEFSs 8. vedtektsfestede kongress skal konferansen avholdes 3. april 1995. I mellomtiden har Kvinnekomiteen besluttet å fremlegge konferansen en "aksjonsplan" for de kommende år.

Det ble gjennomført en spørreundersøkelse hos medlemsorganisasjonene angående representasjon av kvinner i fagorganisasjonen og i beslutningsorganer. DEFS er i ferd med å publisere denne undersøkelsen.

3- VANDREARBEIDERES OG MINORITETERS RETTIGHETER KAMPEN MOT RASISME

Den voksende arbeidsløshet, usikkerhet og sosial eksklusjon har direkte bidratt til å skape et klima med intoleranse og diskriminering som arbeidstakere fra tredjeland blir utsatt for.

Disse fenomener, samt en ytterst stram innvandringspolitikk som føres av de fleste regjeringene i den Europeiske Union, beveget DEFS og medlemsorganisasjonene til å utarbeide felles forslag angående like rettigheter og lette en vellykket integrering av vandrearbeidere og etniske minoriteter og å ta opp en aktiv kamp mot rasisme og fremmedhat.

Styringskomiteen i DEFS vedtok i november 1992 et handlingsprogram med krav om iverksetting av en felles innvandrings- og asylpolitikk; harmonisering av europeisk lovgivning på dette området for å bekjempe diskriminering på grunn av rase, hudfarge, etnisk opprinnelse eller religion; adgang for innvandrere til borgerrettigheter og politiske rettigheter; forenkling av prosedyrene for å oppnå statsborgerskap i det land hvor vedkommende er bosatt og generalisering av muligheten for å ha to statsborgerskap; rett til fri bevegelse i EUs medlemstater - og mulighet, etter en bestemt periode med lovlig opphold i en medlemstat - å søke arbeid i en annen medlemstat; harmonisering av politikk for familiegjening og for oppholdstillatelse; utforming av en reell integrasjonspolitik som dekker viktige områder som utdanning, yrkesopplæring, sysselsetting, språkopolplæring, bolig, sosial trygghet og den

ankomne ektefelles status; bekjemping av ulovlig innvandring og sysselsetting og avskaffelse av illegal handel med arbeidskraft; harmonisering av asylbestemmelsene som respekterer Geneve-konvensjonen av 1951; utforming av en reell politikk for bekjemping av rasisme og fremmedhat ved hjelp av tilsvarende lovgivning og bevisstgjøringskampanjer som dekker hele samfunnet; iverksetting av et utviklingssamarbeid hvis fremste målsetting er å lette gjeldsbyrden, bistand til utdanning, adgang til helseomsorg og bistandspolitikk for strukturell tilpassing som skaper arbeidsplasser; EU-landenes ratifikasjon av eksisterende ILO- eller FN-konvensjoner om vandrearbeideres rettigheter, menneskerettigheter og kampen mot rasisme og fremmedhat.

Det er klart at manglende innvandrings- og asylpolitikk på europeisk plan svekker tiltakene i kampen mot diskriminering, rasisme og fremmedhat.

EU-Traktaten inneholder ikke noe mer enn intensjoner til å arbeide med disse spørsmål på mellomstatlig plan. DEFS foreslår derfor at innvandringspolitikk bli inkludert i Traktaten ved revisjonen i 1996 med et klart definert engasjement av den Europeiske Union.

Handlingsprogrammet dannet utgangspunkt for en rekke initiativer fra DEFS i forbindelse med den Internasjonale dag mot rasisme og for andre aksjoner både på europeisk plan og på nasjonalt plan i forskjellige land.

DEFSs Ungdomsgruppes kampanje våren 1994 ble også gjennomført innenfor rammene av dette programmet. Det samme gjaldt utarbeidelsen, i samråd med ILO, av en opplysningshåndbok for arbeidstakere, som hjelpemateriell for fagorganisasjonene i det sydlige Europa i deres bestrebelser på bedre integrering av vandrearbeidere i faglige strukturer. DEFS har konstant arbeidet med dette spørsmålet og dermed bidratt til å lette utveksling av erfaringer mellom medlemsorganisasjonene og til å styrke båndene til fagorganisasjonene i opprinnelseslandet (særlig med USTMA for Maghreb) og kontakten med innvandrersorganisasjoner.

Etter forslag fra DEFS ble det opprettet en mindre arbeidsgruppe innenfor rammen av Sosialdialogen som skal arbeide med kampen mot diskriminering på arbeidsplassen av vandrearbeidere og arbeidstakere av etniske minoriteter.

KAPITTEL VIII

Et større Europa

1- FORBINDELSENE MED LANDENE I MELLOM- OG ØST-EUROPA

Etter de historiske omveltningene i 1989 tok Den Europeiske Faglige Samorganisasjon aktiv del i utviklingen av kontakt og samarbeid med fagorganisasjonene i Mellom- og Øst-Europa. Dette engasjementet ble styrket etter den 7. kongress, og det ble særlig tatt sikte på involvering av fagbevegelsen i de stadig mer strukturerte forbindelser mellom de nye demokratiene i Øst og den Europeiske Union.

Styret utstedte derfor en uttalelse i oktober 1991, i mars og juni 1993 angående PHARE-programmet og "Europaavtalene" med en rekke land i denne regionen, hhv. Polen, Ungarn, den Tsjekiske Republikk og den Slovakiske Republikk, Romania og Bulgaria. Målet for DEFS er å sikre at den sosiale dimensjon blir inkludert i alle disse instrumentene og at fagbevegelsen i de aktuelle land får en anerkjent rolle i forbindelsene med sine respektive regjeringer og den Europeiske Union.

DEFS har bare delvis fullført sin aksjon. Selv om PHARE-programmet ble utvidet bl.a. med spesielle tiltak for å fremme den sosiale dialog hvor DEFS medvirker gjennom Det Europeiske Faglige Institutt, er spørsmålet angående kravet om tilknytning av arbeidslivets parter gjennom opprettelse av rådgivende organer innenfor rammen av "Europaavtalene", fortsatt uløst. Enda større bekymring vekker den manglende sosiale dimensjon i Essen-toppmøtets vedtak av desember 1994 om utviklingen av en strukturert dialog mellom Unionen og søkerlandene i Mellom- og Øst-Europa.

Trass i disse vanskene på det institusjonelle plan iverksatte DEFS en rekke tiltak for å gi de aktuelle fagorganisasjoner mulighet for å tre i kontakt med sine regjeringer og Kommisjonen om temaer som angår relasjonene mellom Unionen og landene i Mellom- og Øst-Europa og som fagbevegelsen er opptatt av.

Generelt sett styrket DEFS sitt nærvær i denne regionen i forbindelse med forskjellige faglige begivenheter og koordinerte fremleggingen av faglige prosjekter i PHARE-demokrati program. Takket være PHARE-demokrati har DEFS kunnet opprette et forskningsnett som omfatter tolv land i regionen.

På internt plan er innføringen av observatørstatus-kategori av den 7. kongress en viktig utvikling. Denne klausulen uttrykker DEFSs ønske om å tilpasse seg de nye realitetene i Europa og åpne DEFS for fagorganisasjonene i Mellom- og Øst-Europa. Observatørstatus ble innvilget 10 hovedsammenslutninger i Polen, den Tsjekiske republikk, den Slovakiske republikk, Ungarn, Bulgaria og Romania.

Deltakelsen av disse organisasjonene i Styret, såvel som deres gradvise integrering i DEFSs virksomhet, bidro sterkt til å få en bedre forståelse av den samfunnspolitiske situasjonen i Mellom- og Øst-Europa og til å styrke felles interesser og styrke faglig kamp med tanke på et større Europa, inkludert landene i Mellom- og Øst-Europa.

I lys av denne konstateringen vedtok Styret i juni 1994 prinsippet om utvidelse av DEFS til fagorganisasjonene i denne regionen, i første rekke til de land som har inngått "Europaavtaler" med Unionen. Den 8. Kongress skal ta de nødvendige disposisjoner som gir disse landene mulighet for medlemskap i DEFS med fulle rettigheter.

2- FAGLIG FORUM

Med sitt ønske om å følge opp utviklingen i Mellom- og Øst-Europa, og tatt i betraktning at restruktureringen av fagbevegelsen, i alle fall i enkelte land, ikke er fullført, slo DEFS inn på en myk politikk i sine forbindelser med organisasjonene i denne regionen.

Hovedinstrumentet i denne politikken, det Europeiske Faglige Forum, som ble opprettet allerede i 1990, ble i 1993 omdøpt til DEFSs Forum for Samarbeid og Integrasjon. I dag er, bortsett fra organisasjonene med observatørstatus, 18 fagorganisasjoner i følgende land partnere i det Faglige Forum: Albania, Bosnia-Hercegovina, Kroatia, Estland, Ungarn, Latvia, Litauen, Makedonia (FYROM), Montenegro (den jugoslaviske føderasjonen), Romania, Serbia (den jugoslaviske føderasjonen), Slovenia.

Forumet har skapt en åpen og uformell ramme for kontakt, utveksling av informasjon og erfaringer og utvikling av felles prosjekter.

I begynnelsen av 1994 ble det opprettet en assistentpost for Forumet for fagorganisasjonene i Øst. Denne posten besettes skiftevis av organisasjonene. Siden høsten 1994 blir det utgitt en bulletin "Forum facts".

I april 1992 ble det i samarbeid med CS-KOS holdt en konferanse i Praha om den sosiale dimensjon og medvirkning av fagbevegelsen i den økonomiske reformprosessen i Mellom- og Øst-Europa. Det ble holdt temaseminarer om arbeidsmarked, migrasjon, kvinners situasjon (to initiativer), fagbevegelsens relasjoner i joint-ventures, beskyttelse på arbeidsplassen. Videre ble det holdt to informasjonsmøter for fagforeningspressen i denne regionen og et seminar om sosial politikk og faglig aksjon i den Europeiske Union. Blant aktivitetene i Forumet teller også besøk av en rekke faglige delegasjoner fra landene i Mellom- og Øst-Europa hos de europeiske institusjonene etter invitasjon fra DEFS.

3- TIDLIGERE JUGOSLAVIA

Styret drøftet situasjonen i det tidligere Jugoslavia ved flere anledninger: allerede i begynnelsen av krisen juni 1991 og i desember 1991, oktober 1992, juni 1993 og i mars 1994. DEFS gikk inn for å stanse krigshandlingene, for forhandling om løsning av konflikten gjennom en mer resolutt intervensjon av den Europeiske Union, fordømmelse av åpenbart og massivt brudd på menneskerettighetene. Oppløsningen av Jugoslavia og etablering av nye stater førte til at fagbevegelsen i Slovenia, Kroatia, Bosnia-Hercegovina og Makedonia (FYROM) trådte ut av den jugoslaviske samorganisasjonen som etter omdanning til ny organisasjon i dag representerer bare fagforbund i den jugoslaviske føderasjonen (Serbia - Montenegro).

I Kosovo ble det stiftet en ny samorganisasjon som følge av de serbiske myndigheters

undertrykkelse av flertallet av befolkningen av albansk opprinnelse. I reststatene etter det tidligere Jugoslavia innledet de gjenlevende fagorganisasjonene en reformprosess. Nye fagorganisasjoner ble dannet nesten over alt, inkludert Serbia.

I november 1991 holdt DEFS en rundebordskonferanse i Brussel for samtlige fagorganisasjoner i det tidligere Jugoslavia for å forsøke å fremme et minimum av dialog mellom dem til tross for eksisterende konflikter og spenninger.

DEFS fortsatte sin aksjon langs samme retninglinjer i den etterfølgende perioden med flere tosidige initiativer og bidro, innenfor rammen av Forum, til koordinering av medlemsorganisasjonenes solidaritetsinitiativer og støttetiltak overfor fagorganisasjonene i landene i eks-Jugoslavia.

En ny rundebordskonferanse ble holdt i oktober 1994 i Budapest i samarbeid med de ungarske medlemsorganisasjonene med observatørstatus i DEFS: MSzOSz, LIGA og MoSz om tema "demokrati som forutsetning for fred". Øverst på dagsordenen på dette møtet stod menneskerettigheter og faglige rettigheter. Bakgrunnsdokumentet var rapporten fra en delegasjonsreise av Mazowiecki om menneskerettigheter i eks-Jugoslavia.

Videre fordømte DEFS flere ganger trakasseringen av fagorganiserte og arbeidstakere av albansk opprinnelse i Kosovo ved å uttrykke sin støtte til BSPKs virksomhet, såvel som innskrenkingen av virksomheten til frie fagorganisasjoner i Serbia ved å støtte den uavhengige samorganisasjonen NEZAVISNOST.

DEFS manifestere sin solidaritet med de kroatisk fagorganisasjonene i deres faglige kamp i landet. Krigen i Bosnia-Hercegovina og lidelsene som dette medførte for befolkningen ledet DEFS til å gi den faglige samorganisasjonen i denne republikken mulighet til å manifestere på europeisk plan. En faglig delegasjon ble invitert til Brussel i mars 1994 og på et ekstraordinært styremøte vedtok DEFS, FFI, WCL en felleserklæring som fordømmer agresjonen, bruddet på menneskerettighetene med krav om en mer konsekvent innsats av det internasjonale samfunn for å få til en fredelig løsning.

Senere ble det tatt flere solidaritetsinitiativer fra DEFS og medlemsorganisasjonene. En viktig begivenhet var at den faglige samorganisasjonen i Bosnia-Hercegovina for første gang etter krigen gjennomførte en massedemonstrasjon i Sarajevo i anledning av 1. mai i 1994. Generalserketærene fra DEFS, FFI og WCL deltok i manifestasjonen.

4- DE SYDLIGE LAND

Den Europeiske Faglige Samorganisasjon har medlemmer i de tre landene i den sydlige del av kontinentet som har ulike tilknytningsformer til den Europeiske Unionen, og som er søkerland: Tyrkia, Kypros og Malta.

I Tyrkia markerte begivenhetene i 1991 bedring når det gjelder politiske og faglige rettigheter og gjenoppretting av DISKs rettigheter. I 1994 gjennomførte DEFS, i samarbeid med TÜRK-İS og DISK en konferanse i Silivri om fagbevegelsens rolle i forbindelsene mellom Tyrkia

og den Europeiske Union, særlig med sikte på innføring av en tollunion i 1995. Ved siden av de økonomiske og sosiale målsettinger ga konferansen anledning til å bringe til uttrykk enda en gang DEFSs solidaritet med den tyrkiske fagbevegelses kamp for full demokratisering av landet, respekt for menneskerettigheter og avskaffelse av hindringer som fortsatt står i veien for fri faglig virksomhet.

Når det gjelder Kypros, støttet DEFS forslaget fra sine medlemsorganisasjoner, SEK og TÜRK-SEN og andre fagorganisasjoner i landet, om at det i begynnelsen av 1995 organiseres et all-kypriotisk forum som skal bringe til uttrykk fagbevegelsens engasjement for en politisk og rettferdig løsning på konflikten som for 20 år siden førte til deling av øya.

VEDLEGG

INNHold

1-	DET EUROPEISKE FAGLIGE INSTITUTT (DEFI)	3
	Forestående: arbeidsprogram for 1995-96 og hovedretningslinjer i arbeidsprogrammet på midlere sikt	4
	Publikasjoner	5
2-	DET EUROPEISKE FAGLIGE TEKNISKE BYRÅ FOR HELSE OG SIKKERHET (TUTB)	7
	Overvåking av utviklingen og tillemingen av EU-direktiver	7
	Iverksetting av kravene som er nedfelt i EU-direktivene	8
	Apparat til anvendelse og iverksetting av de prinsipper og prosedyrer som er nedfelt i EU-direktivene	9
	Studier og forskningsprosjekter	10
	Transnasjonalt samarbeid	10
	Publikasjoner	10
3-	DEN EUROPEISKE FAGLIGE SKOLE (DEFSK)	12
4-	ORGANISASJON FOR OPPLÆRING I INNFORING AV NY TEKNOLOGI (AFETT)	15
5-	MEDLEMSORGANISASJONER	18
6-	MEDVIRKNING AV DEFS I EUROPEISKE INSTANSER	35

1- DET EUROPEISKE FAGLIGE INSTITUTT (DEFI)

Etter DEFS-kongressen i Luxembourg ble innretningen på DEFI's arbeidsoppgaver modifisert og et ramme-forskningsprogram på midlere sikt trukket opp.

Det første forskningsprogrammet på midlere sikt, som ble utarbeidet i 1991, tok for seg fire viktige forskningsområder, nemlig: endringer i arbeidslivet og den faglige representasjon, det indre markedes sosiale dimensjon, utbredelsen av europeisk integrering og faglig samarbeid, og til sist Europa ved inngangen til år 2000.

I løpet av 1991 differensierte DEFI sine arbeidsmetoder gjennom å opprette forskningsnettverk. Eksempler på denne nye tilnærmingen var seminarerne om beskatningspolitikk, hvor eksperter fra de nasjonale faglige sentralorganisasjonene deltok; seminarerne om bruken av informasjonsteknologi, elektronisk post og databaser i fagorganisasjonene; fellesseminaret DEFI / ILOs internasjonale institutt for arbeidslivsstudier om arbeidslivsstandarder og strukturendringer; seminaret som ble arrangert sammen med Hans Böckler-stiftelsen om streiketrender i forskjellige europeiske land, og DEFI/DEFS-seminaret om den sektorvise og desentraliserte sosialdialogen, som ble arrangert i samarbeid med de europeiske fagsekretariatene. Blant de forskningstemaer som ble tatt opp i 1991, kan nevnes utviklingen i kollektivforhandlinger og de nasjonale fagbevegelsene, økonomisk og monetær union, miljøvern samt de avtalene som ble inngått mellom EU og Polen, Tsjekkoslovakia og Ungarn.

I 1992 konsentrerte DEFI seg først og fremst om spørsmålet om fagbevegelsens svar på de utfordringene som fullføringen av det europeiske indre marked innebar og om utviklingen i forholdet mellom Vest-Europa og landene i Sentral- og Øst-Europa. DEFI utarbeidet også en serie rapporter til DEFS/DEFI-konferansen, som ble arrangert i juni, om den europeiske dimensjonen ved kollektivforhandlinger. Av andre forskningstemaer kan nevnes økonomisk harmonisering og kollektivforhandlinger, de europeiske fagsekretariatene, fleksibel arbeidstid i detaljhandelsektoren, arbeidslivsaspekter ved hjelpeprogrammene for Sentral- og Øst-Europa, forholdene i arbeidslivet i USA og Canada, skattepolitikk i Europa, og innvandringens innvirkning på det europeiske arbeidsmarkedet. Samtidig fortsatte man også med nettverksvirksomheten, og denne innbefattet et møte med forskere fra landene i Sentral- og Øst-Europa, et møte mellom en arbeidsgruppe bestående av forskere fra DEFI og akademikere om europeiske kollektivforhandlinger, og et DEFI/HBS-seminar om tertiarisering og nye former for faglig mobilisering.

I 1993 førte den vedvarende økonomiske nedgangen til at DEFI tok opp fordeler og ulemper ved den europeiske utviklingsmodellen som et av sine hovedforskningsområder. Innenfor rammene av forberedelsene til den årlige DEFS/DEFI-konferansen, som ble arrangert i Dublin i oktober 1993, undersøkte DEFI forholdet mellom vekst, konkurranseevne og sysselsetting. Samtidig deltok DEFS i forarbeidene til Kommisjonens grønnbok om europeisk sosialpolitikk, mens den også fortsatte sitt arbeid som et europeisk observa-

torium for faglig utvikling i Europa. Nettverksaktiviteten ble videreført innen rammene av DEFI PHARE Demokrati-prosjektet, som medførte samarbeid med faglige forskningssentra i de sentral- og østeuropeiske landene, og samarbeid med ILA (arbeidslivs-instituttet for de andinske landene i Sør-Amerika) i Caracas og støtte til USTMA (arbeiderunion fra de arabiske Magreb-landene) i Tunis.

Et viktig satsningsområde for DEFIs arbeid i 1994 var dens analyse av kollektivforhandlings-policy i økonomiske nedgangstider. Årsrapporten om kollektivforhandlinger undersøkte blant annet de "arbeidslivsavtalene" ("*social pacts*") som ble inngått i en rekke europeiske land og den politikk regjeringene førte innen rammene av EUs hvitbok om vekst, konkurranseevne og sysselsetting. I annet halvår 1994 utarbeidet DEFI sju arbeidsdokumenter til DEFS/DEFIs årskonferanse, som ble avholdt i desember 1994, under hovedtittelen "Tid til arbeid, tid til å leve", hvor man søkte nye faglige innfallsvinkler for å takle sysselsettingskrisen, samtidig som man forsøkte å bringe samsvar mellom arbeidstakernes yrkesaktivitet og personlige ambisjoner.

Günter Köpke gikk av med pensjon i april 1994, og i juni 1994 utnevnte DEFIs ledelse Reiner Hoffmann til å etterfølge ham som DEFIs direktør. I mai 1993 hadde ledelsen utnevnt Martin Hutsebaut til stillingen som DEFIs administrative leder.

I hele den perioden som denne rapporten omhandler, forsynte DEFIs dokumentasjonssenter de nasjonale faglige sentralorganisasjonene og de europeiske fagsekretariatene med den informasjon som er nødvendig for den daglige drift. Dokumentasjonssenterets bulletin, som inneholder bibliografiske referanser til utvalgte artikler fra europeiske og internasjonale tidsskrifter som er tilgjengelige på Senteret, fortsatte å komme ut regelmessig. I samme periode benyttet også en stadig strøm av forskere og studenter seg av de tjenestene som Dokumentasjonssenteret kan tilby.

Forestående: arbeidsprogram for 1995-96 og hovedretningslinjer i arbeidsprogrammet på midlere sikt

DEFIs nye innretning har som utgangspunkt de funn som FoU-gruppen som DEFS opprettet for å utrede DEFS' "forsknings- og opplærings-strukturer", kom fram til. Disse funnene ble framlagt for og vedtatt av DEFS' styre på dets møte 13. og 14. oktober 1994. Dersom DEFS' akademiske renommé skal ta seg opp på midlere sikt, må forskningen fokusere på viktige temaer av strategisk betydning. Hovedsatsningsområdene må være i tråd med DEFS' reelle behov, mens man samtidig også tar hensyn til de økonomiske og personlige ressursen man har til rådighet.

De forslagene DEFI har kommet med siden oktober 1994, er utarbeidet med sikte på å konsentrere forskningen hovedsakelig om utviklingen i forholdet mellom partene i arbeidslivet i Europa, om arbeidsmarkedspolitikken og om den faglige, sosiale og arbeidslivsrelaterte utviklingen i Sentral- og Øst-Europa. Hensikten er å utvide emnevalget, avhengig av hvilke ressursen som står til rådighet.

Det at man konsentrerer forskningens innhold om tre hovedforskningsområder, stiller også nye krav til organiseringen av forskningen og de forskningsmetoder som skal anvendes i framtidige prosjekter. Følgelig vil to eller tre forskere heretter arbeide sammen på lik linje i prosjekter som skal gjennomføres under eget ansvar. Overlapping av individuelle forskeres kompetanseområde vil nødvendiggjøre utveksling av erfaring, felles prosjektutvikling og koordinering av forskningsprosjekter. I mellomtiden vil forskningens europeiske vinkling kreve et nært samarbeid med faglige og arbeidslivsrelaterte forskningssentra og med universiteter i de ulike land. På denne måten bør det være mulig å oppnå ytterligere synergieffekter. Samtidig vil det være viktig at man trapper opp både overvåkingen av forskningen og forskningssamarbeidet. I tilknytning til mange av de spørsmål som er av spesiell interesse for fagorganisasjoner, foreligger det allerede forskningsresultater fra andre institusjoner. En bedre overvåking av slike resultater vil sette fagorganisasjonene i stand til å dra nytte av det arbeid som utføres annetsteds.

Publikasjoner

Mellom 1991 og 1994 utga DEFI til sammen 22 rapporter, "info" og utdrag av arbeidsdokumenter, i tillegg til den årlige aktivitetsrapporten og Dokumentasjonscenterets bulletin.

Kollektivforhandlinger i Vest-Europa (årsrapport)
Miljøvern i Europa (Rapport 44, 1992)
Beskatning i Vest-Europa (Rapport 46, 1992)
Fleksibel arbeidstid i detaljhandelsektoren i Vest-Europa (Rapport 47, 1992)
Sosiale aspekter ved hjelpeprogrammene for Sentral- og Øst-Europa og Samveldet av uavhengige stater (Rapport 48, 1992)
De europeiske dimensjoner ved kollektivforhandlinger etter Maastricht (Arbeidsdokumenter, 1992)
De europeiske fagsekretariatene og sosialdialogen (Rapport 50, 1993)
De europeiske strukturfondene i regionene (Rapport 51, 1993)
Innvandring i Vest-Europa (Rapport 52, 1993)
Europas sosiale arkitektur satt på prøve (Arbeidsdokumenter, 1993)
Å forhandle i nedgangstider (Rapport 53, 1994)
Tid til arbeid, tid til å leve (Arbeidsdokumenter, 1994)
Oversikt over europeiske faglige biblioteker, dokumentasjonsentra og arkiver (løsbladutgave, 1991)
Europeiske bedriftsutvalg (Info 33, 1991)
Assosieringsavtalene mellom EEC og Polen, Tsjekkoslovakia og Ungarn (Info 34, 1992)
Fagbevegelsen i Nederland (Info 35, 1992)
Fagorganisasjoner og forholdet mellom partene i arbeidslivet i USA og Canada (Info 36, 1992)
Streik og strukturendring (Info 37, 1993)
Fagorganisasjoners oppslutning i Vest-Europa (Info 38)
De utestengtes, spesielt de arbeidsløses, representasjon og forsvar i de DEFS-tilsluttede fagorganisasjoner (Arbeidsdokument, 1993)

Fra og med begynnelsen av 1995 vil Det europeiske faglige institutt utgi sitt nye kvartalstidsskrift *TRANSFER*.

2- DET EUROPEISKE FAGLIGE TEKNISKE BYRÅ FOR HELSE OG SIKKERHET (TUTB)

TUTB ble opprettet i slutten av 1988 for å styrke DEFS' fag- og personellressurser og for å sette det i stand til å spille en mer konkret og slagkraftig rolle i helse- og sikkerhetstiltak for arbeidstakere på europeisk nivå. Dette er blitt nødvendig i lys av den rivende utviklingen som har funnet sted mht. Fellesskapets lovgivning innen helse og sikkerhet på arbeidsplassen etter at Enhetsakten ble vedtatt i slutten av 1985. TUTB er registrert som en non-profit organisasjon og er delvis finansiert over EU-budsjettet. TUTBs leder er Marc Sapir.

TUTB har følgende prioriterte oppgaver:

- Å fremskaffe ekspertise i informasjons- og konsultasjonsprosedyrer på europeisk nivå (som for DEFS' vedkommende betyr fagsekretariatene og Arbeidstakergruppen i Den rådgivende komité for sikkerhets-, hygiene- og helsevern på arbeidsplassen).
- Å styrke fagorganisasjonenes medvirkning i det europeiske standardiseringsarbeidet.
- Å få fagbevegelsens stemme til å bli hørt når det gjelder europeisk politikk vedr. kjemiske stoffer.
- Å støtte transnasjonal faglig virksomhet.
- Å gjennomføre studier, drive forskning, gi opplæring og opprette et informasjonssystem for helse- og sikkerhetsspørsmål.

TUTB har vært operativt siden slutten av 1989 og kan således nå se tilbake på de første fem års virksomhet.

Overvåkning av utviklingen og tillemplingen av EU-direktiver

En av TUTBs hovedoppgaver er å *koordinere* og fremskaffe den nødvendige *ekspertise* for DEFS i dens rolle som offentlighetens røst i Arbeidstakergruppen i Den rådgivende komité (ACSH) i Luxembourg. I denne egenskap overvåker TUTB virksomheten til Komiteens ad hoc-grupper, som danner grunnlaget for Komiteens utredninger til Kommisjonen vedr. forslag til EU-direktiver om helse og sikkerhet.

De første helse- og sikkerhetsdirektivene basert på EU-traktatens artikler 100A og 118A trådte i kraft 1. januar 1993. Det har imidlertid allerede blitt stilt en rekke spørsmål ved den måten bestemmelsene blir tillempt den nasjonale lovgivning på, som er alt annet enn tilfredsstillende i mange henseender. I 1994 utga TUTB en *foreløpig gjennomgang av hvordan EUs rammedirektiv av 1989 blir satt ut i livet*, og vil videreføre dette når det gjelder arbeidsmiljø og utformingen av arbeidsutstyr (Direktiver for maskineri og personvernutstyr).

Iverksetting av kravene som er nedfelt i EU-direktivene

Denne grunnleggende grenen av TUTBs virksomhet tar utgangspunkt i artikkel 118A Direktiver og "indre marked"-direktiver basert på artikkel 100A, som omhandler industriprodukter og kjemiske produkter.

Standardisering

Partene i arbeidslivets medvirkning i europeisk standardiseringsarbeid er uttrykkelig forutsatt i *New Approach* "indre marked"-direktiver om maskineri og personvernutstyr. I 1990 opprettet TUTB et nettverk av faglige standardiseringsekspertter for å fremme og koordinere gjennomføringen av fagbevegelsens medvirkning i utarbeidelsen av standarder med sikte på å sikre en bedre utforming av arbeidsutstyr i tråd med direktivenes viktigste helse- og sikkerhetskrav.

I 1991 arrangerte TUTB en konferanse i Amsterdam for å vurdere framdriften i *fagbevegelsen bidrag til europeisk standardisering*. Ytterligere en gjennomgang i september 1994 viste at det faglige engasjementet fremdeles er begrenset i mange land. TUTB organiserte en opplæringsmodul for faglige standardiseringseksperter i samarbeid med AFETT i 1993.

Med sitt nettverk av eksperter fra fagbevegelsen overvåker TUTB CEN/CENELECs (europeiske standardiseringsinstitusjoner) virksomhet, spesielt den som dreier seg om sikkerhet i tilknytning til maskineri, verneutstyr og ergonomi. TUTB har med regelmessige mellomrom skrevet og oversendt CEN kommentarer til utkast til europeiske standarder som har vært åpne for offentligheten. På slutten av 1993 ble TUTB "assosiert medlem" av CEN, og i denne egenskap deltar TUTB på CENS generalforsamlinger og følger nøye med i hvordan standardiseringsprogrammene under Kommisjonens mandat blir koordinert og ledet av CENS ulike komiteer og styrever.

TUTB er også medlem av ACSHs stående ad hoc-gruppe for standardisering, forumet for diskusjoner om Kommisjonens standardiseringspolitikk.

Kjemiske produkter

TUTB skaffer ekspertise i prosessen med å sette kraft bak de kravene som er nedfelt i de "indre marked"-direktivene som omhandler klassifisering av kjemiske stoffer og preparater, risikovurdering i tilknytning til farlige stoffer og utarbeidelse av grenseverdier for eksponering på arbeidsplassen. TUTB deltar i det arbeidet som ACSHs ad hoc-grupper om grenseverdier for eksponering på arbeidsplassen utfører, og om kjemiske og biologiske stoffer.

TUTBs arbeid med klassifisering av farlige stoffer har hovedsakelig fokusert på klassifiseringen av flyktige organiske løsemidler og syntetiske mineral fibre.

TUTB har etablert et nettverk av faglige eksperter på kjemikalier, og med dette er det nå i ferd med å få i stand medvirkning

fra fagbevegelsens side i utarbeidelsen av grenseverdier på EU-nivå for yrkesmessig eksponering.

TUTB har arrangert *arbeidsmøter* med faglige og akademiske eksperter om: klassifisering og merking av kjemiske stoffer (november 1992), grenseverdier for eksponering (september 1992), klassifisering av syntetiske mineralfibre (MMMF) i CMR-arbeidsgruppen (DG XI-arbeidsgruppen om kreftfremkallende stoffer, mutagener og stoffer som er farlige for reproduksjonen) (desember 1994).

Apparat til anvendelse og iverksetting av de prinsipper og prosedyrer som er nedfelt i direktivene

Risikovurdering på arbeidsplassen

I 1992 arrangerte TUTB en konferanse i Luxembourg om iverksettingen av Rammedirektivet av 1989 vedr. forbedringer i arbeidstakernes helse og sikkerhet på arbeidsplassen. Denne fokuserte spesielt på risikoforebygging på arbeidsplassen. Siden da har TUTB utforsket ytterligere to spesielle aspekter som denne diskusjonen ga opphav til: vurdering samt opplæring i faglig regi i yrkeshygiene for arbeidstakerrepresentanter.

TUTB har flere ting på gang med henblikk på å utarbeide et faglig standpunkt til Kommisjonens utkast til retningslinjer om risikovurdering. Det endelige målet er å utarbeide en kritisk, oppsummerende rapport og arrangere et opplæringskurs i samarbeid med AFETT i 1995. Det er også etablert et ekspertnettverk i sakens anledning.

Opplæring

I 1992 satte TUTB i gang en undersøkelse av faglig praksis med hensyn til opplæring av faglig tillitsvalgte. Denne førte til en rapport og et evalueringsmøte i 1994. Dette arbeidet vil bli videreført, og det vil også bli utgitt en rapport.

Produktsertifisering under de "indre marked"-direktivene

Direktivene vedrørende harmonisering av nasjonale lovverk som ble vedtatt som en del av "den nye tilnærmingen" ("*new approach*"), fastsatte sertifiseringprosedyrer hvoretter produsenter kan dokumentere at deres produkter er overensstemmende med direktivens krav. Det at vedkommende som setter EUs godkjenningsstempel på produktet før det sendes ut på markedet, blir gjort oppmerksom på dette, er av særlig avgjørende betydning når det gjelder å sikre at kravene mht. arbeidstakernes sikkerhet blir tilfredsstillt.

TUTB har utarbeidet et dokument for å stimulere til en europeisk faglig diskusjon om dette spørsmålet. Det bærer tittelen "Utprøving og sertifisering i Europa" og tar for seg den rolle sertifisering spiller i "*new approach*"-direktivene samt medlemslandenes ansvar for overvåking av markedet.

TUTB har vært medlem av - og DEFS' representant i - generalforsamlingen til Den europeiske organisasjon for utprøving og sertifisering (EOTC) siden 1993.

Studier og forskningsprosjekter

TUTB har gjennomført eller koordinert en rekke studier, særlig vedrørende fysisk påvirkning - og spesielt problemer i tilknytning til støy, brukt maskineri, stress (under utarbeidelse for Den internasjonale ergonomiforeningens 11. kongress i Paris i 1991).

Genetisk screening og overvåkning

Siden tidlig i 1993 har TUTB koordinert et treårig prosjekt under Biomed-programmet (under ledelse av Generaldirektoratet for forskning, DGXII). Prosjektet har tittelen *Etiske, sosiale og vitenskapelige problemer i tilknytning til bruken av genscreening og -overvåkning for ansatte i sammenheng med en europeisk tilnærming til helse og sikkerhet*.

Prosjektet, som er basert på bidrag fra vitenskapsmenn og eksperter fra fagbevegelsen i ulike land, fokuserer på: etiske og sosiale spørsmål, teknikker for genscreening og -overvåkning, medisinsk utvalg, helsetilsynspraksis og disses forhold til forebygging i førstelinjen.

Som en del av dette prosjektet forberedte TUTB ACSH-arbeidstakergruppens *sommerskole* om genteknikker og tilsyn med arbeidstakere (oktober 1994).

Transnasjonalt samarbeid

TUTB koordinerte seminaropplegget til Det europeiske forum, som DEFS arrangerte i London i begynnelsen av 1993 som del av Det europeiske år for helse og sikkerhet på arbeidsplassen. Forumets arbeid dannet grunnlag for en *Brukerveiledning til EU-direktiver til bruk i transnasjonale faglige utdanningskurs*, enten innenfor sosialdialogen på sektorplan eller europeiske bedriftsutvalg. Dette initiativet er blitt videreført etter anmodning om ekspertbistand fra forskjellige fagsekretariater, i særdeleshet EMFs anmodning om å utarbeide et opplæringskurs for arbeidstakere i heisindustrien i tilknytning til opprettelsen av europeiske bedriftsutvalg.

Publikasjoner

TUTB har utgitt fire bøker og tre brosjyrer på sine tre arbeidsspråk (fransk, engelsk og tysk).

Bøker

- 1 Fremme av helse og sikkerhet i EU. Viktig informasjon for fagorganisasjoner, 1991.
- 2 Fagbevegelsens bidrag til europeisk standardisering, 1992.

- 3 Arbeidstakerrepresentasjon i helse og sikkerhet i Europa, 1993.
- 4 Forebygging på arbeidsplassen. En foreløpig gjennomgang av hvordan EUs rammedirektiv av 1989 blir satt ut i livet, 1994.

Brosjyrer

- 1 Oversikt over EUs helse- og sikkerhetsdirektiver, 1991, første oppdatering i 1994.
- 2 Brukerveiledning til EU-direktiver om helse og sikkerhet på arbeidsplassen, 1993.
- 3 Forebyggende tiltak på arbeidsplassen i Danmark, 1993.

TUTB har også opprettet et spesialisert *dokumentasjonssenter* med nesten 2.500 publikasjoner i tilknytning til helse og sikkerhet.

3- DEN EUROPEISKE FAGLIGE SKOLE (DEFSK)

På sin 7. vedtektsfestede kongress ble DEFS anmodet om å sikre den permanente institusjonelle framtiden til Den europeiske faglige skole og finansieringen av transnasjonal faglig opplæringsvirksomhet.

Som en følge av dette trådte DEFSKs generalforsamling sammen i 1992 for å godkjenne en strategiplan og for å utnevne en direktør, Jeff Bridgford, den forrige koordinatoren.

Strategiplanen fokuserte på "merverdien" av tre atskilte, innbyrdes sammenhengende virksomhetsområder som stimulerer utviklingen av europeisk faglig utdanning og opplæring, nemlig seminarer, undervisningsbistand samt sakkyndig bistand til EU-programmer.

"Merverdien" ved DEFSK-seminarene ligger i den kollektive læreprosessen transnasjonale kontekst og tjener som et supplement til de ulike stadiene i den faglige utdanningen og opplæringen som finner sted på nasjonalt nivå. I denne henseende har DEFSK

- oppmuntret til refleksjon om faglig utdanning i Europa, spesielt når det gjelder å kartlegge behov og sørge for opplæring for opplæringspersonell,
- styrket "europeiseringsprosessen" hos fastlønte tillitsvalgte, spesielt unge tillitsvalgte, ved hjelp av de Europeiske opplæringsseminarene, og hos spesialister innen områder som f.eks. kollektive forhandlinger, likestilling for kvinner, etniske minoriteter i arbeidsmarkedet, strategier for å bekjempe arbeidsløsheten, arbeidstid, økonomisk og sosial samholdighet, deltakende ledelse, etterutdanning, helse og sikkerhet, fagorganisasjoner og miljøet.
- styrket "europeiseringsprosessen" hos tillitsvalgte i multinasjonale foretak, særlig innen tekstilindustrien og i selskaper som f.eks. AB, IKEA, Carlsberg, Jacob Suchard.

Siden den siste kongressen har DEFSK arrangert til sammen 49 seminarer med 790 deltakere (etter 1992 er følgende kjønnsfordeling notert: 441 menn og 169 kvinner).

"Merverdien" ved DEFSKs undervisningsbistand ligger i den kollektive utsiling av materiell og ekspertise fra seminarene, som så kan overføres til nasjonalt plan og til andre europeiske sammenhenger. I denne sammenheng har DEFSK

- opprettet nettverk av faglig opplæringspersonell innen Utdanningsrådet - DEFSKs rådgivende organ (DEFS siden 1993), som har årlige møter hvor det deltar representanter fra de aller fleste hovedorganisasjonene, og også fra fagsekretariatene,
- utgitt en DEFSK-bulletin
- utarbeidet læremateriell for DEFSK-kurs og i det siste også for medlemsorganisasjoner, spesielt **DEFSK lærerhåndbok** og **Fagorganisasjonene og miljøet** (inkludert en DEFSK-video: **Reelle ressurser: Europeiske fagorganiserte, arbeidsplasser og miljøet**).

- analysert sider ved undervisningsmetoder i Europa gjennom opprettelsen av DEFSK-arbeidsgrupper om materiell, språkinnlæring, evaluering, Sentral- og Øst-Europa.

"Merverdien" ved DEFSKs sakkyndige bistand ligger i den kollektive kunnskap og ekspertise som tilegnes gjennom tilsynet med gjennomføringen av EU-programmer og prosjekter, som så kan overføres til nasjonalt nivå og andre europeiske sammenhenger. I denne henseende har DEFSK

- opprettet en EU-programtilsynstjeneste, herunder en bulletin, *Trainers' Digest*
- ledet en rekke prosjekter finansiert gjennom EU-programmer, som f.eks. FORCE, LINGUA, DG XI
- utarbeidet en håndbok, **Fagorganisasjoner og transnasjonale prosjekter** - en håndbok i ledelse av europeiske opplæringsprosjekter
- støttet medlemsorganisasjoners egne europeiske prosjekter
- viderefremmet resultatene fra europeiske prosjekter til hele nettverket.

Strategiplanen understreket behovet for fleksibilitet for å møte framtidige utfordringer, og DEFSK har nå gått i gang med følgende temaer:

- Læring av fremmedspråk
- Sentral- og Øst-Europa
- Europeiske bedriftsutvalg.

DEFSK har tatt sikte på å bistå fagorganiserte i å forbedre opplæringen i - og innlæringen av - fremmedspråk. Som en følge av dette har DEFSK

- ledet prosjekter som har utarbeidet en felles framgangsmåte mht. analyse av læringsbehov og utarbeidelse av språkpensa for fagorganiserte
- utarbeidet et sett med språkmateriell, **Engelsk for fagorganiserte (for mellomstadiet/viderekomne)**
- arrangert en kursserie, **Engelsk for fagorganiserte (for mellomstadiet/viderekomne)** og et seminar, **Å få det til**, som fastla språkopplæringsstrategier for europeiske fagorganiserte
- gitt støtte til medlemsorganisasjoners egne europeiske prosjekter, som har utarbeidet materiell på engelsk for nederlandske tillitsvalgte, fransk (begynnere), tysk (begynnere) og en håndbok for språklærere.

DEFSK har tatt sikte på å integrere fagorganisasjoner fra Sentral- og Øst-Europa i sin utdannings- og opplæringsvirksomhet. Med dette for øye har DEFSK sporadisk invitert tillitsvalgte som eksperter og observatører til sine seminarer. Dessuten har DEFSK gitt støtte til prosjekter under EUs Pharo-programmer.

DEFSK har tatt sikte på å imøtekomme behovet for utdanningsaktiviteter innen Europeiske bedriftsutvalg. DEFSK har derfor

- arrangert seminarer, spesielt om temaer som opplæring av lærere og opplæring for at Europeiske bedriftsutvalg skal fungere effektivt

- ytt pedagogisk og administrativ støtte til medlemsorganisasjoners egne seminarer
- utarbeidet opplæringsmateriell, spesielt med henblikk på EU-direktivet om opprettelse av Europeiske bedriftsutvalg.

4- ORGANISASJONEN FOR OPPLÆRING I INNFØRING AV NY TEKNOLOGI (AFETT)

Et av de viktigste problemene, både for arbeidstakerne og deres fagorganisasjoner, er evnen til å mestre innovasjonsprosessen, forutsetning for hvilken innvirkning teknologiske forandringer får for samfunnet og å utstyre seg med de best egnede instrumenter og virkemidler for å sikre sysselsettingen. Denne utfordringen blir desto større all den stund ny teknologi utgjør en av hovedkomponentene når det gjelder å støtte opp om den økonomiske og markedsmessige integreringen, ikke bare på europeisk nivå.

Å møte denne utfordringen innebærer at fagorganisasjonene og EU-landene i sine strategier tar for seg den europeiske dimensjonen ved de problemene som oppstår som følge av teknologisk innovasjon og utarbeider sammenfallende faglige innfallsvinkler på dette området på europeisk nivå.

Det er også av denne grunn at EU-kommisjonen, for å støtte utviklingen i sosialdialogen, besluttet å styrke opplæringen innen ny teknologi ytterligere, i den tro at det utgjør et hovedelement for å få den europeiske integrasjonsprosessen til å forløpe smertefritt, både økonomisk og sosialt sett. Med dette siktemålet påtok Kommisjonen seg å støtte slik virksomhet i tilknytning til Sosialdialogen, med økonomisk bistand fra Det europeiske sosialfondet.

Det var faktisk med dette som utgangspunkt at AFETT ble opprettet etter initiativ fra DEFS. AFETT har vært ledet av Antonio Miniutti siden starten av og har status som en internasjonal non-profit organisasjon.

AFETT perfektionerte sin egen metodikk med det originale tilsnittet å fremme integreringen av den europeiske dimensjonen i opplæringsprosessen. Denne metodikken, som nå er vel innarbeidet, er et resultat av en transnasjonal tilnærming, produktet av en syntese av ulike eksperimenter som AFETT har utført.

Hovedpunktene er:

- å sammenligne og bearbeide forskjeller mht. den sosial dialog,
- å utvikle profesjonelle, individuelle og kollektive identiteter på grunnlag av en søken etter eventuelle sammenfall, samt det at deltakerne utvikler en europeisk "merverdi".

Mer spesifikt kan en si at denne tilnærmingen er basert på noen få særtrekk:

- et opplæringsprogram-konsept som tar sikte på å etablere et bindeledd mellom sosio-profesjonelle målsetninger og transnasjonale målsetningers spesifikke kontekst;
- et medvirkningsmodell som baseres på at hver enkelt person trekkes inn gjennom gruppearbeid og felles kontroll over læringsprosessen;
- et læringssystem som er inspirert av prinsippene fra "voksenopplæring" og "empirisk læring".

Det skilles mellom tre hovedfaser i opplæringsprosessen, som også har tre målsetninger:

- bevisstgjøring, som innebærer å formidle til deltakerne en basis av allmennkunnskaper om de emner som er tatt opp i tilknytning til den europeiske dimensjon,
- dybdestudium, som innebærer at en lar deltakerne utføre en dyptgående komparativ analyse av flere faktiske situasjoner (på grunnlag av foreslåtte modeller og virkemidler);
- forslag, som består i å be deltakerne utarbeide sammendrag og vurderinger av synspunkter og å foreslå virkemidler.

Gjennom denne tilnærmingen har AFETT skapt sin egen spesifikke praksis, som har til hensikt å:

- fremme deltakernes identifisering kulturelt gjennom det verdifulle i politisk og sosialt mangfold;
- høyne motiveringen for gjensidig sammenligning, åpenhet og engasjement;
- etablere nye kontakter for å øke kursenes spredningseffekt.

Denne metodikken har dessuten vist seg å være velegnet for et felles opplæringsprogram for arbeidstakerrepresentanter og tillitsvalgte. Et pilotprosjekt av denne typen ble arrangert i 1994, der det deltok arbeidsgiver- og arbeidstakerrepresentanter fra Italia, Spania, Hellas og Portugal. Et nytt prosjekt av denne type er nå på trappene.

Etter en eksperimentperiode (1986-1990, se AFETTs brosjyre *Assessment and Prospects*, som ble utgitt i 1991) ble AFETTs virksomhet og de transnasjonale opplæringstiltakene den hadde arrangert, funnet verdige til ESF-finansiering. Takket være støtten fra denne viktige EU-instansen så AFETT seg i stand til å utvikle og øke antallet opplæringstiltak innen området teknologisk innovasjon betraktelig. Siden 1991 har AFETT faktisk arrangert og tatt initiativ til 111 transnasjonale tiltak med til sammen 320 ukers opplæring. 2.761 personer nøt godt av denne opplæringen i perioden 1991-1994.

Av de opplæringstiltak AFETT har tatt initiativ til, bør det skilles mellom to typer, nemlig:

- sentraliserte kurs, som drives med deltakelse fra fagorganisasjoner fra de tolv EU-landene i samarbeid med DEFS og de ulike europeiske fagsekretariatene;
- desentraliserte kurs, som har vært arrangert siden 1991 for å slå et slag for spredningseffekten ved sentraliserte initiativ og for å danne grunnlag for nyttige eksperimenter mellom land og organisasjoner med felles interesser. Disse kursene koordineres av AFETT og organiseres av en fagorganisasjon fra et av medlemslandene i samarbeid med fagorganisasjoner fra ett eller to andre medlemsland.

Den transnasjonale opplæringsvirksomheten vekker stigende interesse, og etterspørselen øker år for år. Å sikre samvirket mellom de sentraliserte og desentraliserte tiltakene er et stadig mer åpenbart problem.

Det er derfor AFETT har skrevet en opplæringsveiledning rettet mot ledere av desentraliserte opplæringstiltak, for at den metodikken som AFETT har utarbeidet, får best mulig anvendelighet.

Det er imidlertid viktig å huske på at AFETT, selv om den har skaffet seg midler og struktur til å koordinere desentraliserte tiltak med, først og fremst har som hovedoppgave å utarbeide og eksperimentere med opplæringsprosjekter i en europeisk sammenheng.

ORGANISATIONS MEMBRES
MEMBER ORGANISATIONS

CONFEDERATIONS SYNDICALES NATIONALES
NATIONAL TRADE UNION CONFEDERATIONS

31.12.1994

<i>Pays Country</i>	<i>Organisation</i>	<i>Affiliés Members</i>	<i>Délégué(e)s Delegates</i>	<i>Suppléants/tes Deputies</i>
<i>Austria</i>	<i>ÖGB</i>	<i>1.616.006</i>	<i>10</i>	<i>3</i>
<i>Belgium</i>	<i>FGTB</i>	<i>1.081.305</i>	<i>9</i>	<i>3</i>
	<i>CSC</i>	<i>1.200.000</i>	<i>9</i>	<i>3</i>
<i>Cyprus</i>	<i>SEK</i>	<i>55.232</i>	<i>3</i>	<i>1</i>
	<i>TURK-SEN</i>	<i>5.000</i>	<i>2</i>	<i>-</i>
<i>Denmark</i>	<i>LO</i>	<i>1.323.000</i>	<i>9</i>	<i>3</i>
	<i>FTF</i>	<i>331.774</i>	<i>5</i>	<i>2</i>
	<i>AC</i>	<i>131.541</i>	<i>4</i>	<i>1</i>
<i>Finland</i>	<i>SAK</i>	<i>1.000.000</i>	<i>8</i>	<i>3</i>
	<i>AKAVA</i>	<i>213.300</i>	<i>5</i>	<i>2</i>
	<i>STTK</i>	<i>450.000</i>	<i>6</i>	<i>2</i>
<i>France</i>	<i>FO</i>	<i>1.015.000</i>	<i>9</i>	<i>3</i>
	<i>CFDT</i>	<i>617.095</i>	<i>7</i>	<i>2</i>
	<i>CFTC</i>	<i>250.000</i>	<i>5</i>	<i>1</i>
<i>Germany</i>	<i>DGB</i>	<i>9.000.000</i>	<i>24</i>	<i>8</i>
	<i>DAG</i>	<i>527.888</i>	<i>7</i>	<i>2</i>
<i>Greece</i>	<i>GSEE</i>	<i>360.000</i>	<i>6</i>	<i>2</i>
	<i>ADEDY</i>	<i>100.000</i>	<i>3</i>	<i>1</i>
<i>Iceland</i>	<i>ASI</i>	<i>55.301</i>	<i>3</i>	<i>1</i>
	<i>BSRB</i>	<i>16.437</i>	<i>2</i>	<i>-</i>
<i>Ireland</i>	<i>ICTU</i>	<i>600.000</i>	<i>7</i>	<i>2</i>
<i>Italy</i>	<i>CGIL</i>	<i>5.236.571</i>	<i>16</i>	<i>5</i>
	<i>CISL</i>	<i>3.000.000</i>	<i>12</i>	<i>4</i>
	<i>UIL</i>	<i>1.150.000</i>	<i>9</i>	<i>3</i>
<i>Luxemburg</i>	<i>CGT-L</i>	<i>47.866</i>	<i>3</i>	<i>1</i>

<i>Pays Country</i>	<i>Organisation</i>	<i>Affiliés Members</i>	<i>Délégué(e)s Delegates</i>	<i>Suppléants/tes Deputies</i>
	<i>LCGB</i>	<i>26.000</i>	<i>2</i>	<i>-</i>
<i>Malta</i>	<i>GWU</i>	<i>26.808</i>	<i>2</i>	<i>-</i>
	<i>CMTU</i>	<i>30.409</i>	<i>2</i>	<i>-</i>
<i>Netherlands</i>	<i>FNV</i>	<i>1.122.225</i>	<i>9</i>	<i>3</i>
	<i>CNV</i>	<i>340.086</i>	<i>5</i>	<i>2</i>
	<i>MHP</i>	<i>150.900</i>	<i>4</i>	<i>1</i>
<i>Norway</i>	<i>LO</i>	<i>650.000</i>	<i>7</i>	<i>2</i>
<i>Portugal</i>	<i>UGT</i>	<i>501.000</i>	<i>7</i>	<i>2</i>
	<i>CGTP-IN</i>	<i>877.000</i>	<i>8</i>	<i>3</i>
<i>San Marino</i>	<i>CDLS</i>	<i>2.585</i>	<i>2</i>	<i>-</i>
	<i>CSdL</i>	<i>2.650</i>	<i>2</i>	<i>-</i>
<i>Spain</i>	<i>UGT</i>	<i>600.000</i>	<i>7</i>	<i>2</i>
	<i>CC.OO.</i>	<i>600.000</i>	<i>7</i>	<i>2</i>
	<i>ELA-STV</i>	<i>110.000</i>	<i>4</i>	<i>1</i>
<i>Sweden</i>	<i>LO</i>	<i>1.954.638</i>	<i>11</i>	<i>4</i>
	<i>TCO</i>	<i>1.147.538</i>	<i>9</i>	<i>3</i>
<i>Switzerland</i>	<i>SGB</i>	<i>432.000</i>	<i>6</i>	<i>2</i>
	<i>CNG</i>	<i>106.267</i>	<i>4</i>	<i>1</i>
	<i>VSA</i>	<i>130.147</i>	<i>4</i>	<i>1</i>
<i>Turkey</i>	<i>DISK</i>	<i>100.000</i>	<i>3</i>	<i>1</i>
	<i>TURK-IS</i>	<i>500.100</i>	<i>7</i>	<i>2</i>
<i>United Kingdom</i>	<i>TUC</i>	<i>7.295.635</i>	<i>21</i>	<i>7</i>
<i>T O T A L</i>		<i>46.089.304</i>	<i>316</i>	<i>97</i>

COMITES SYNDICAUX EUROPEENS

EUROPEAN INDUSTRY COMMITTEES

31.12.1994

<i>Comité Syndical Industry Committee</i>	<i>Affiliés Members</i>	<i>Délégué(e)s Delegates</i>	<i>Suppléants/tes Deputies</i>
<i>FEM/EMF (Metal.)</i>	<i>5.814.366</i>	<i>14</i>	<i>5</i>
<i>EURO-FIET (Empl., Tech., Cadres - Commercial, Clerical and Technical Employees)</i>	<i>5.586.834</i>	<i>14</i>	<i>5</i>
<i>IPTT-CE/PTTI-EC (Telecom.)</i>	<i>1.560.978</i>	<i>6</i>	<i>2</i>
<i>EFA (Agriculture - Agricultural workers)</i>	<i>1.405.201</i>	<i>5</i>	<i>2</i>
<i>Euro ISETU-FISTAV (Media)</i>	<i>108.771</i>	<i>3</i>	<i>1</i>
<i>SETA-UITA/ECF-IUF (Alimentation- Food)</i>	<i>1.382.371</i>	<i>5</i>	<i>2</i>
<i>CSESP/EPSC (Services Publics - Public Services)</i>	<i>6.770.045</i>	<i>16</i>	<i>5</i>
<i>CSTCE/CTWUEC (Transport)</i>	<i>2.539.073</i>	<i>8</i>	<i>3</i>
<i>CSEE/ETUCE (Education)</i>	<i>2.554.301</i>	<i>8</i>	<i>3</i>
<i>FETBB/EFBWW (Bâtiment-Bois - Building-Woodworkers)</i>	<i>2.867.889</i>	<i>8</i>	<i>3</i>
<i>FGE/EGF (Graphique - Graphical)</i>	<i>438.557</i>	<i>3</i>	<i>1</i>
<i>CSE-TCH/ETUC-TCL (Textiles)</i>	<i>1.133.807</i>	<i>5</i>	<i>2</i>
<i>FESCID/EF CGU (Chimie - Chemical)</i>	<i>1.771.622</i>	<i>6</i>	<i>2</i>
<i>FEJ-FIJ/EFJ-IFJ (Journalistes - Journalists)</i>	<i>115.673</i>	<i>3</i>	<i>1</i>
<i>FME/MEF (Mineurs - Miners)</i>	<i>380225</i>	<i>3</i>	<i>1</i>
<i>T O T A L</i>	<i>34.429.713</i>	<i>107</i>	<i>38</i>

CONFEDERATIONS SYNDICALES NATIONALES AVEC STATUT D'OBSERVATEUR
NATIONAL TRADE UNION CONFEDERATIONS WITH OBSERVER STATUTS

31.12.1994

<i>Pays Country</i>	<i>Organisation</i>	<i>Affiliés Members</i>	<i>Observateurs Observers</i>
<i>Bulgaria</i>	<i>CITUB</i>	<i>1.060.000</i>	<i>6</i>
	<i>PODKREPA</i>	<i>500.000</i>	<i>5</i>
<i>Czech Republic</i>	<i>CMK OS</i>	<i>2.647.650</i>	<i>8</i>
<i>Hungary</i>	<i>LIGA</i>	<i>98.000</i>	<i>3</i>
	<i>MOSz</i>	<i>75.000</i>	<i>3</i>
	<i>MSzOSz</i>	<i>650.000</i>	<i>5</i>
<i>Poland</i>	<i>NSZZ Solidarnosc</i>	<i>1.600.000</i>	<i>7</i>
<i>Rumania</i>	<i>Cartel ALFA</i>	<i>800.000</i>	<i>6</i>
<i>Slovak Republic</i>	<i>KOZ SR</i>	<i>1.231.741</i>	<i>6</i>
<i>T O T A L</i>		<i>8.662.391</i>	<i>49</i>

COMITE EXECUTIF

EXECUTIVE COMMITTEE

31.12.1994

Ex-officio membres (members)

Président - President :	Friedrich VERZETNITSCH
Secrétaire Général - General Secretary :	Emilio GABAGLIO
Secrétaires Généraux adjoints:	Markku JÄÄSKELÄINEN
Deputy General Secretaries :	Jean LAPEYRE

CONFEDERATIONS SYNDICALES NATIONALES

NATIONAL TRADE UNION CONFEDERATIONS

**Membres
Members**

**Membres suppléants
Substitute Members**

Austria

ÖGB

...
Karl-Heinz NACHTNEBEL

Karl DROCHTER
Karl KLEIN

Belgium

FGTB

François JANSSENS
Mia DE VITS(Ms)

Xavier VERBOVEN
Jean-Claude VANDERMEEREN

CSC

Willy PEIRENS
Josly PIETTE

Willy THYS
André DAEMEN

Cyprus

SEK

Michael IOANNOU

Demetris KITTENIS

TÜRK-SEN

Önder KONULOGLU

Nihad ELMAS

Denmark

LO

Finn THORGRIMSON
Bent NIELSEN

Erik CARLSLUND
Sune BOGH

FTF

Anker CHRISTOFFERSEN

Soren KARGAARD

AC

Soren VANG RASMUSSEN

Nanna WESTERGARD-
NIELSEN (Ms)

Finland

SAK	Lauri IHALAINEN Tuulikki KANNISTO (Ms)	Kari TAPIOLA Hannu OHVO
AKAVA	Voitto RANNE	Markku ÄÄRIMAA
STTK	Esa SWANLJUNG	Martti REUNA

France

FO	Marc BLONDEL	Jacques PE
CFDT	Nicole NOTAT (Ms)	Jean LIMONET
CFTC	Jacques VOISIN	Armel GOURMELON

Germany

DGB	Dieter SCHULTE Walter RIESTER Michael GEUENICH Günther HORZETZKY	..... Klaus ZWICKEL Klaus SCHMITZ Walter ÜBERBACH
DAG	Roland ISSEN	Herbert NIERHAUS

Greece

GSEE	Christos PROTOPAPAS	Georges DASSIS
ADEDY	Yiannis KOUTSOUKOS	Ilias VRETTAKOS

Iceland

ASI	Benedikt DAVIDSSON	Ari SKULASON
BSRB	Ögmundur JONASSON	R. GUDMUNSDOTTIR (Ms)

Ireland

ICTU	Peter CASSELLS	William A. ATTLEY
------	----------------	-------------------

Italy

CGIL	Sergio COFFERATI Guglielmo EPIFANI Antonio LETTIERI	Ettore MASUCCI Riccardo TERZI Roberta BURSI (Ms)
CISL	Sergio D'ANTONI Raffaele MORESE	Luigi CAL Giacomina CASSINA (Ms)
UIL	Pietro LARIZZA Carmelo CEDRONE	Giorgio LIVERANI .....

Luxemburg

CGT	John CASTEGNARO	Josy KONZ
LCGB	Marcel GLESENER	Robert WEBER

Malta

GWU	Angelo FENECH	Jack CALAMATTA
CMTU	Salvino SPITERI	Charles V. NAUDI

Netherlands

FNV	Johan STEKELENBURG Jeke van den BURG (Ms)	E. VOGELAAR Jakob DRAIJER
CNV	Anton A. WESTERLAKEN	Gerda VERBURG (Ms)
MHP	Willem W. MULLER	Gerardus A.W. van DALEN

Norway

LO	Yngve HAGENSEN	Esther KOSTOL (Ms)
----	----------------	--------------------

Portugal

UGT	José TORRES-COUTO	Henrique COELHO
CGTP-IN	Manuel CARVALHO DA SILVA	Florival ROSA LANÇA

San Marino

CSdL		Giovanni GHIOTTI
CDLS	Marco BECCARI	

Spain

UGT	Candido MENDEZ	Manuel BONMATI
STV-ELA	José Miguel LEUNDA	José ELORRIETA
CC.OO.	Antonio GUTIERREZ	Juan MORENO

Sweden

LO	Bertil JONSSON Wanja LUNDBY-WEDIN (Ms)	Ulf EDSTRÖM Bo RONNGREN
TCO	Inger OHLSSON (Ms) Lilian RINGSAND (Ms)	Solveig PAULSSON (Ms) Lennart LARSSON

Switzerland

CNG	Hugo FASEL	Camillo JELMINI
SGB	Margrit MEIER (Ms)	Daniel NORDMANN
VSA	Hans-Rudolf ENGGIST	.....

Turkey

DISK	Ridvan BUDAK	Yücel TOP
TÜRK-IS	Bayram MERAL	Semsi DENIZER

United Kingdom

TUC	John MONKS Rita DONAGHY (Ms) Garfield DAVIES David LEA	..... Donna COVEY (Ms) Rodney BICKERSTAFFE James KNAPP
-----	---	---

COMITES SYNDICAUX EUROPEENS

EUROPEAN INDUSTRY COMMITTEES

FEM/EMF (Metal)

.....
Hubert THIERRON

Kaj LAXEN
Manfred BOBKE

EURO-FIET (Employés, Techniciens, Cadres - Commercial, Clerical and Technical Employees)

Philip JENNINGS
Bernadette TESCH-SEGOL (Ms)

Garfield DAVIES
Lore HOSTASCH (Ms)

IPTT-CE/PTTI-EC (Telecom.)

Philip BOWYER

Jean-Michel AUBRY

EFA (Agriculture - Agricultural Workers)

Francesco ORSOMANDO

Eddy KLÖCKER

Euro-ISETU-FISTAV (Media)

Jim WILSON

.....

SETA-UITA/ECF-IUF (Alimentation - Food)

Harold WIEDENHOFER

Anton JOHANNSON

CSESP/EPSC (Services Publics - Public Services)

Carola FISCHBACH-PYTTEL (Ms)
Rodney BICKERSTAFFE

Hans ENGELBERTS
Poul WINCKLER

CSTCE/CTWUEC (Transport)

Hugues de VILLELE

.....

CSEE/ETUCE (Education)

Alain MOUCHOUX

Peter DAWSON

FETBB/EFBWW (Bâtiment-Bois - Building - Woodworkers)

Jan CREMERS

Bruno KÖBELE

FGE/EGF (Graphique - Graphical)

Chris **PATE**

Jackie **GRANT**

CSE-THC/ETUC-TCL (Textiles)

Patrick **ITSCHERT**

Willi **ARENS**

FESCID/EFCGU (Chimie - Chemical)

Franco **BISEGNA**

.....

FEJ-FIJ/EFJ-IFJ (Journalistes - Journalists)

Aidan **WHITE**

Renate **SCHROEDER (Ms)**

FME/MEF (Mineurs - Miners)

Hans **BERGER**

Damien **ROLAND**

COMITE "FEMMES"

WOMEN'S COMMITTEE

Franca **DONAGGIO** (Ms)
Margaret **NOLAN** (Ms)
Aase **MORIN** (Ms)

Terry **MARSLAND** (Ms)
Anne **BAASTURP** (Ms)
Béatrice **OUIN** (Ms)

COMITE DE DIRECTION

STEERING COMMITTEE

31.12.1994

1 - EX-OFFICIO MEMBRES (MEMBERS)

<i>Président - President:</i>	Fritz VERZETNITSCH
<i>Secrétaire Général - General Secretary:</i>	Emilio GABAGLIO
<i>Secrétaires Généraux adjoints :</i>	Markku JÄÄSKELÄINEN
<i>Deputy General Secretaries :</i>	Jean LAPEYRE

*

*****

2 - MEMBRES ELUS PAR LE COMITE EXECUTIF - MEMBERS ELECTED BY THE EXECUTIVE COMMITTEE

a) Confédérations Syndicales Nationales - National Trade Union Confederations

S. COFFERATI	CGIL/CISL/UIL
M. BLONDEL	FO
W. PEIRENS	CSC
Y. HAAGENSEN	LO-N
F. JANSSENS	FGTB
D. LEA	TUC
D. SCHULTE	DGB
C. MENDEZ	UGT-E
J. STEKELENBURG	FNV
B. NIELSEN	LO-DK
I. OHLSSON (Ms)	TCO

b) Comités Syndicaux Européens - European Industry Committees

Ph. BOWYER	IPTT - CE/PTTI-EC
J. CREMERS	FETBB/EFBWW
C. PATE	FGE/EGF

c) Comité Femmes - Women's Committee

F. DONAGGIO (Ms)

CONSEILS SYNDICAUX INTERREGIONAUX
INTERREGIONAL TRADE UNION COUNCILS

31.12.1994

CSI ITUC	CONFEDERATIONS AFFILIEES AFFILIATED CONFEDERATIONS
Saar/Lor/Lux	DGB, FO, CFDT, CFTC CGTL et LCGB
Meuse/Rhin	DGB, FGTB, CSC, FNV, CNV
WENN Regio (Weser-Ems/ Noordnederland)	DGB, FNV, CNV
Alsace/Südbaden/Basel (Dreiländereck)	DGB, DAG, CFDT, CFTC, FO, SGB, CNG, VSA
Rijn/Ijssel/Ems	DGB, FNV, CNV
N-P-de-C./Hainaut/Flandre occ./Kent	TUC, CFDT, FO, CFTC, FGTB et CSC
Lombardia/Ticino	CISL, CGIL, UIL, USS, CNG
Pyrénées/Méditerranée	CFDT, FO, CFTC, UGT-E, CC.OO.
Galicia/Norte de Portugal	UGT-E, CC.OO, UGT-P
Rhône-Alpes/Piemonte/Valle d'Aosta	CGIL, CISL, UIL, CFDT, CFTC, FO
PACA/Liguria	CGIL, CISL, UIL, CFDT, FO, CFTC
Alsace/Baden-Württemberg/Südpfalz	CFDT, FO, CFTC, DGB, DAG
Pôle Européen de Développement	CFDT, FO, CFTC, CSC, FGTB, LCGB, CGTL
Flensburg/Sonderjylland	DGB, LO-DK
Pyrénées occidentales/Axe atlantique	CFDT, CFTC, FO, CC.OO, UGT-E
Northern Ireland/Republic of Ireland	ICTU / ICTU Belfast
Schelde/Kempen	FGTB, CSC, CNV, FNV
Extremadura/Alentejo	UGT-E, CC.OO., UGT-P
Andalucia/Algarve	UGT-E, UGT-P, CC.00
Friuli/Venezia Giulia/Slovenia	CGIL, CISL, UIL, ZSSS Neodvisnost Confederation '90
Elbe/Neisse	DGB, CM KOS, NSZZ Solidarnosc
Charleroi-Namur/Champagne-Ardenne	FGTB, CSC, CFDT, CFTC, FO

FORUM SYNDICAL EUROPEEN POUR LA COOPERATION ET L'INTEGRATION
EUROPEAN TRADE UNION FORUM FOR COOPERATION AND INTEGRATION

31.12.94

ALBANIA

BSPSH - Independent Trade Union Confederation of Albania

BOSNIA - HERZEGOVINA

VSSSBH - Vijeće Saveza Samostalnih Sindikata Bosne i Hercegovine

BULGARIA

- ★ CITUB - Confederation of Independent Trade Unions of Bulgaria
- ★ PODKREPA

CROATIA

KNSH - Konfederacija Nesavisnih Sindikata Hrvatske
UATUC - Union of Autonomous Trade Unions of Croatia

CZECH REPUBLIC

- ★ CM-KOS - Czech-Moravian Chamber of Trade Unions

ESTONIA

EAKL - Association of Estonian Trade Union

HUNGARY

- ★ MSzOSz - National Confederation of Hungarian Trade Unions
  - ★ LIGA - Democratic League of Independent Trade Unions
  - ★ MOSz - National Federation of Workers' Councils
- ASZOK - Autonomous Trade Unions
ESZT - Alliance of Intellectual Workers
SZEF - Trade Union Cooperation Forum

LATVIA

LFTUF - Union of Independent Trade Unions of Latvia

LITHUANIA

LTUU - Lithuanian Trade Union Unification
LWU - Lithuanian Workers' Union

FYROM

CCM - Macedonian Federation of Labour Union

POLAND

- ★ NSZZ SOLIDARNOSC

R U M A N I A

- ★ CARTEL ALFA
- ★ CNSLR-Fratia
- CSDR - Confederation of Democratic Trade Unions from Rumania
- BNS - Blocul National Sindical

S L O V A K R E P U B L I C

- ★ KOZ SR - Confederation of the Trade Unions of the Slovak Republic

S L O V E N I A

- NEODVISNOST - Confederation of New Trade Unions of Slovenia
- ZSSS - Zveza Svobodnih Sindikatov Slovenije
- Trade Union Confederation 90

Y U G O S L A V I A

- NEZAVISNOST (Serbia)
- SSS CRNE GORE - Savez Samostalnih Sindikata Crne Gore (Montenegro)

- (★) organisation ayant le Statut d'Observateur
organisation with Observer Status

MEDVIRKNING AV DEFS I EUROPEISKE INSTANSER

*****

*

DEN EUROPEISKE UNION 1)

FORVALTNINGSUTVALG

CEDEFOP

Sammensetning:	Kommisjonen	3
	Regjeringer	15
	Arbeidsgivere	15
	Fagorganisasjoner (utpekt av DEFS)	15

STIFTELSEN I DUBLIN

Sammensetning:	Kommisjonen	3
	Regjeringer	15
	Arbeidsgivere	15
	Fagorganisasjoner (utpekt av DEFS)	15

EUROPEISK BYRÅ FOR HELSE OG SIKKERHET PÅ ARBEIDSPLASSEN

Sammensetning:	ennå ikke fastsatt. Forslag fra DEFS: samme sammensetning som for CEDEFOP og Dublin
----------------	--

Sammensetningen av enkelte komiteer må tilpasses etter utvidelsen av Unionen

2- RÅDGIVENDE INSTANSER (med deltakelse av Kommissjonen)

DEN FASTE SYSSELSETTINGSKOMITE

Sammensetning:	Regjeringer	12
	Arbeidsgivere	18
	DEFS	17(+7 vararepresentanter)
	Andre fagorganisasjoner 1 (+2 vararepresentanter)	

KOMITEEN FOR DET EUROPEISKE SOSIALFOND

Sammensetning:	Regjeringer	24
	Arbeidsgivere	24
	Fagorganisasjoner	24
	UNICE	1 (observatør)
	DEFS	1 (observatør)

RÅDGIVENDE KOMITE FOR YRKESOPPLÆRING

Sammensetning:	Regjeringer	24
	Arbeidsgivere	24
	Fagorganisasjoner	24
	UNICE	1 (observatør)
	DEFS	1 (observatør)

KOMITEEN "LEONARDO PROGRAMMET"

Sammensetning:	Regjeringer	
	Partene i arbeidslivet som observatører (DEFS 15 og UNICE-CEEP 15)	

DEN EUROPEISKE STIFTELSEN FOR OPPLÆRING

Sammensetning:	DEFS	2
	UNICE	2
	Regjeringer	
	Landene i Mellom og Øst-Europa	
	Andre	

RÅDGIVENDE KOMITE FOR HELSE OG SIKKERHET PÅ ARBEIDSPLASSEN

Sammensetning:	Regjeringer	24
	Arbeidsgivere	24
	Fagorganisasjoner	24
	UNICE	1 (observatør)
	DEFS	1 (observatør)

RÅDGIVENDE KOMITE FOR LIKESTILLING MELLOM KVINNER OG MENN

Sammensetning:	Regjeringer	24
	Arbeidsgivere	5 (observatører)
	DEFS	5 (observatører)

RÅDGIVENDE KOMITE FOR SOSIAL TRYGGHET FOR VANDREARBEIDERE

Sammensetning:	Regjeringer	24
	Arbeidsgivere	24
	Fagorganisasjoner	24
	UNICE	1 (observatør)
	DEFS	1 (observatør)

RÅDGIVENDE KOMITE FOR FRI BEVEGELSE FOR ARBEIDSTAKERE

Sammensetning:	Regjeringer	24
	Arbeidsgivere	24
	Fagorganisasjoner	24
	UNICE	1 (observatør)
	DEFS	1 (observatør)

RÅDGIVENDE FORUM FOR MILJØVERN

Sammensetning:	svært blandet hvorav 2 fra DEFS (+ arbeidsgivere, forbrukere, forskjellige foreninger)	
----------------	--	--

MILJØMERKE

Sammensetning:	Regjeringer	15
	Observatører	DEFS 1, UNICE 1, EEB 1, CCC 1 og handel 1

MILJØREVISJON

Sammensetning:	Regjeringer	15
	Observatører	DEFS 1, UNICE 1, EEB 1

RÅDGIVENDE KOMITE FOR BYMILJØ

Sammensetning:	Regjeringer	15
	DEFS	1
	UNICE	1
	EEB	1

IRDAC

Sammensetning:	DEFS	1
	Industri	15

SCIENCE AND TECHNOLOGY ASSEMBLY

Sammensetning:	svært blandet hvorav 2 fra DEFS (+ arbeidsgivere, forbrukere, sammenslutninger, forskere)	
----------------	--	--

RÅDGIVENDE FORBRUKERRÅD

Sammensetning:	BEUC	8
	COFACE	4
	EUROCOOP	4
	DEFS (EURO-C)	4

EUROPARÅDET

FORBINDELSESKOMITEEN FOR MINISTERKOMITEEN

Sammensetning:	DEFS	3
	UNICE	3
	Regjeringer	1 pr. land

REGJERINGSKOMITE FOR SOSIALCHARTRET

Sammensetning:	Regjeringer	15
	Observerer	DEFS 1, UNICE 1

KOMITEEN "GJENOPPLIVING AV SOSIALCHARTRET"

Sammensetning:	Regjeringer	15
	Observerer	DEFS 1, UNICE 1

KOMITEEN "INNVANDRING"

Sammensetning:	Regjeringer	15
	Observerer	DEFS 1, UNICE 1

EFTA

EFTAs RÅDGIVENDE KOMITE

Sammensetning:	Regjeringer	
	Nasjonale fagorganisasjoner	
	Nasjonale arbeidsgiverorganisasjoner	
	Observerer	DEFS 1, UNICE 1

EUROPEISK ØKONOMISK SAMARBEIDSOMRÅDE

RÅDGIVENDE KOMITE EØS

Sammensetning: EFTAs Rådgivende komite
ØKOSOK
Observatører . . . . . DEFS 1, UNICE 1

*****

***

*

